

Interview met de heer J.M. Veldhuis (1929 – 29-12-2017) en mevr. (Els) Veldhuis.
Interview afgenomen de dato 22 juni 2017 te huize van Veldhuis te Deventer.

Kader: het Oral History project ‘Sprekend Humanisme’.

Opdrachtgever: Het Humanistisch Historisch Centrum in samenwerking met het Humanistisch Verbond.

Uitvoerende: Het Humanistisch Historisch Centrum.

Doelgroep: mensen die in de periode vanaf de oprichting van het Humanistisch Verbond (1946) tot tien jaar erna (1956) lid zijn geworden van het Verbond en van een lokale HV gemeenschap.

Doel: inzicht te krijgen wat het lidmaatschap van een lokale HV gemeenschap inhield. Voorts inzicht krijgen in wat humanistische waarden zijn voor deze groep respondenten uit de begintijd van het Verbond.

Soort interview: levensloopinterview.

Interviewer: Roy Jansen (HHC).

Onderwerpen:

Jeugd en gezin, Deventer, Tweede Wereldoorlog, HBS, Wageningen, landbouwhogeschool, Kees Schonk, Goeree, Ouddorp, Nieuwe Koers, PvdA, Goes, De Ark, vrijmetselaars, Indië, Den Haag, Voorschoten, raadslid, HV gemeenschap Leiden, Rijksinspecteur, HV gemeenschap Deventer, Humanistisch Vormingsonderwijs HVO, voorzitterschap HV gemeenschap Deventer, Johannes van Vloten, Gerard Burger, Tjeenk Willink, een zoon in Brazilië, het humanisme van hun kinderen, weekend pleeggezin.

Transcriptie van het interview met de heer J.M. Veldhuis op 22 juni 2017 te Deventer. Mijnheer Veldhuis is dan 88 jaar en sinds 1951 lid van het Humanistisch Verbond (HV). De afspraak stond om 10.30 uur en Nederland zuchtte onder een hittegolf. De interviewer is Roy Jansen. Zijn vrouw Els kwam er af en toe bij zitten om uitspraken van haar man van commentaar te voorzien of aanvullingen te geven op hetgeen hij vertelde. Mijnheer Veldhuis is op 29 december 2017 overleden.

I: #00:00:00-0# Het is vandaag 22 juni 2017. Ik ben op bezoek bij meneer Veldhuis sinds 1951 samen met zijn vrouw lid van het humanistisch verbond. Het is erg warm, maar we slaan ons er wel doorheen met een glaasje water en een kopje koffie. De interviewer vandaag is Roy Jansen en zoals ik alle interviews begin, meneer Veldhuis, kunt u iets vertellen over uw achtergrond. Uit welk nest komt u? Waren uw ouders politiek actief, enz.

B: #00:00:36-6# Ik ben nu 88 jaar. Ik heb natuurlijk naar aanleiding hiervan de afgelopen weken voortdurend en (...) bij mezelf zitten denken wat ik zou vertellen. Maar het eh/ Ik was eh/ Ik ben in Deventer geboren in 1929 en mijn ouders die waren geen Deventenaren, maar die waren/ Hadden elkaar in de twintiger jaren leren kennen en werkten allebei in een administratieve eh op een kantoor. En daar zijn ze bij mekaar gekomen.

I: #00:01:35-9# Waar was dat?

B: #00:02:00-3# Ja... dat weet ik allemaal niet, ik weet niet exact waar. Ik zal u vertellen/ Mijn eh/ Ze kwamen in de twintiger jaren, '26, '27, in Deventer wonen. En toen ben ik daar dus geboren, in 1929. En in 1931 heb ik nog een broertje gekregen. En ehh, toen zijn ze, nou, ze hadden, nou, ik denk dat alleen mijn vader werk had, en die begon ook een beetje zelfstandig te worden. Die was/ hij was, hij noemde zich eh belastingconsulent en accountant en zo. Maar hij had het ongeluk dat hij een nierziekte opliep, kreeg, en daar is hij aan overleden in 1936. Dus toen was ik 7 jaar. Dat heb ik dus/ dat was natuurlijk een hele gebeurtenis, maar dat heb ik toch verder weinig/ toen heeft, toen is mijn moeder, die is daarna ongetrouwd gebleven. Maar heeft aan een kant ook weer het geluk gehad dat eh haar vader en moeder, die waren gepensioneerd. Haar vader, dat was dus mijn opa, die had een/ die was directeur van een ambachtsschool geweest en die had een/ ja die had dus een redelijk pensioen. Maar zijn vrouw overleed drie maanden nadat mijn vader was overleden. En toen is dus de situatie ontstaan, of dat/ dat die opa, dus mijn moeders vader, die kwam bij ons thuis wonen. En die heeft dus, eh ja, het gezin ook een beetje op de been gehouden, financieel. Want mijn moeder heeft geleidelijk aan ook wel administratief werk/ is ze blijven doen. Maar in 1940 brak de oorlog uit en hebben we dus/ ja, toen was het dus/ toen bestond ons gezinnetje hier in Deventer uit mijn moeder, mijn grootvader en mijn broertje en ik. En net *vóórd*at de oorlog uitbrak, een jaar of twee tevoren, hadden ze een huis laten, of/ hadden ze een huis/ Ze zaten in een huurhuis toen ze getrouwd waren, ben ik ook geboren. Maar eh toen hebben ze een huis gekocht, wat gebouwd werd in de nieuwe buitenwijken van Deventer. En daar hebben we de hele oorlog meegemaakt. En ja, en ik was dus eh/

I: #00:05:03-6# opgroeïende jongen..

B: #00:05:07-7# Ja...Ik deed het op school zo goed dat ik, vanzelfsprekend, dat ik na die lagere school naar de HBS ging. Er was hier in Deventer een HBS. Maar in de loop van de/ aan het einde van dat oorlogsjaar, werd die door de Duitsers/ Het was een mooi nieuw gebouw, ergens in een park aan de buitenkant van de stad. Werden we daar uitgezet... en toen die laatste...

I: #00:05:37-4# Het gebouw werd gevorderd door de Duitsers?

B: #00:05:38-9# door de Duitsers. En dat eh (er wordt koffie geserveerd, met nog enige onderbrekingen verderop), en daar eh/ die, dus, dat laatste oorlogsjaar, vanaf zeg maar september 1944/ die HBS, daar werd geen les meer gegeven, dus die laatste oorlogsmaanden hebben we hier doorgebracht in dat nieuwbouwhuis in de buitenwijken. En daar hebben we ook de *bevrijding* meegemaakt. Maar/ en toen moest ik nog, toen zat ik dus in de vierde klas van die HBS die op zijn rug had gelegen. En dus/ dat begon/en toen/ Ja, ik zat in de vierde klas bij de bevrijding. Toen die school weer begon te draaien, toen moest besloten worden of ik naar de vijfde klas/ Dat was toen, in die HBS-en was dat het laatste jaar. En dat eh ging/ eh dat gebeurde. En dus ik had/...

I: #00:07:40-9# Waarom was dat een vraag eigenlijk? Het lag toch voor de hand om die HBS af te maken, of niet?

B: #00:07:52-2# Ja, maar de perspectieven van/ hoe dat, *hoe* dat zou gaan, die waren in de eerste maanden na de bevrijding/ was dat eh

I: #00:08:01-9# Onduidelijk...

B: #00:08:01-9# Ja, dat was heel onduidelijk. En eh de jongens die in, in / *wel* al in de hoogste klas zaten, die kregen hun eindexamen van de HBS zonder examen...

I: #00:08:14-6# Cadeau! (gelach).

B: #00:08:19-8# Dat was een gebeurtenis die ik mij nog goed herinner, maar dat gebeurde mij dus niet en dus ik heb dat laatste jaar gewoon / En toen ben ik dus... heb ik dus eindexamen gedaan in, ja, voorjaar.

I: #00:08:34-1# '46

B: #00:08:34-1# '46 en eh, nou ja, ik was toen eh...ik was een nette leerling, dus dat ging allemaal prima.

I: #00:08:45-4# (gelach) U kon goed meekomen.

B: #00:08:48-0# Het enige dat ik mij herinner van die laatste / voorlaatste oorlogsjaar / toen was die school nog / en die had een heel venijnige NSB-er als directeur gekregen. En dat was eh / nou ja, er was iets voorgevallen in die klas van ons. En op een gegeven moment werd die / tot eh, werd ie / aan het eind van de dag moesten

ze bij mekaar blijven en die man in vol uniform, die zou even ons toespreken. Nou dat ging / het was echt een vreselijke man en ik herinner (lachend) ik herinner me dat ik in zijn gesprek / en op een gegeven/ of hij zei: "Wie heeft er wat te zeggen?". Had ik mijn vinger opgestoken en toen had ik gezegd dat ik vond dat wij ook zelf wel iets mochten zeggen. En toen was het even stil en toen was zijn conclusie dat ik kon opdonderen. En ik hoefde niet meer op school te komen. Of dat maar voor een paar dagen was dat weet ik niet meer, maar er verscheen: "Fransje Veldhuis, die was van school gestuurd".

I: #00:10:19-4 # Omdat u een NSB directeur tegensprak...

B: #00:10:19-6# Iets, iets, voor de voeten legde. En dat / toen heeft mijn moeder, die was er natuurlijk zeer door geraakt. En die heeft een poging gedaan omdat ongedaan te maken, door met die man een gesprek aan te gaan. Hoe dat precies is gegaan weet ik natuurlijk niet, maar het resultaat was dat zij ook uitgekafferd werd. En eh, nou ja, en ik werd van school gestuurd. En dat verscheen op een groot bord dat er hing waarop alle (...?...) was opgeschreven.

I: #00:10:56-3# Dat had verder geen consequenties, deze aanvaring met een NSB-er...

B: #00:11:01-8# Ja, Ja, Maar, maar ik vertelde deze omdat je vraagt naar uit wat voor

I: #00:11:08-3# Ja, ja, ja, nest...

B: #00:11:08-3# Wat voor nest ik kwam. Dus dat gebeurde en dat eh, ja dat heb ik dus altijd heel lang meegedragen. Maar, maar ja, goed, toen was die school, dat heb ik net gezegd, dat was een beetje een rommeltje en eh ik eh kon weer/ Ik heb die laatste schoolweken, heb ik eh wel meegemaakt. Maar het stelde natuurlijk allemaal, allemaal helemaal niks voor.

I: #00:11:43-7# Nee, nee.

B: #00:11:43-7# En, maar ik kreeg dus eh in '45 / moest ik dus nog een jaar om de school af te maken. Dat gebeurde en ik slaagde met het eindexamen, het eerste eindexamen wat weer afgenomen werd aan de HBS-en eh ja, het was een mooie..

I: #00:12:09-9#. Een mooie lijst?

B: #00:12:09-8# Een mooie lijst. En ik heb ook altijd nog m'n eh / Je moest een opstel maken voor Nederlands. Dat heb ik altijd *bewaard* en dan, dat/ Als ik dat vind / als ik dat nog eens weer in handen heb, heb ik toevallig een tijdje geleden (...?...) Niet hier in verband mee, maar u vraagt er zo na. Nou ja, daar kwam toch een beetje uit wat voor type kereltje ik was, maar wat ik eh...

I: #00:12:40-3# Kunt u dat omschrijven? Wat was u voor type kereltje?

B: #00:12:40-9# Nou, ja dat eh / Ik was zeer begaan met wat er / die wederopbouw die d'r moest komen. Ik weet nu haast nog de eh, de...

I: #00:12:55-4# Dus uw opstel ging eigenlijk over de tijd na de oorlog.

B: #00:12:59-5# Ja, ja. Dat eh, nee, want, ja, dat had eh. Want er waren verschillende...

I: #00:13:03-4# Onderwerpen?

B: #00:13:05-1# Een stuk of tien onderwerpen, maar die had ik gekozen en ja, daar zijn / met belangstelling voor wat er gebeurd was en gebeuren ging. Dat was een beetje het onderwerp van dat verhaal...

I: #00:13:21-3# Een soort toekomstperspectief?

B: #00:13:23-3# Jaja, ja. En ik herinner me bijvoorbeeld ook, dat was twee, drie maanden na de bevrijding. Toen werd er een nieuw kabinet gevormd, met Schermerhorn was de minister president. En die hield voor de radio een toespraak over, nou ja, voor, voor de bevolking over hoe (...?...?) En die toespraak, die heb ik als 17, 16-jarige jongen ademloos aangehoord. Die hele stem van Schermerhorn die zou ik...

I: #00:14:08-2# Die zit nog in je oor als het ware.

B: #00:14:06-4# Ja, ja. Maar eh, daar werd later ook een brochure van gedrukt. Die kocht ik dan, of kreeg ik, maar in elk geval...

I: #00:14:14-7# Wat was de strekking van zijn verhaal, van zijn betoog?

B: #00:14:16-6#. Nou, ja, dat was: "We moeten er weer aan"!

I: #00:14:23-5# De schouders eronder?

B: #00:14:26-7# Ja, en eh / ik kan dat nou niet zo...

I: #00:14:30-9# Nee, maar dat was de teneur van het verhaal.

B: #00:14:31-6# Ja, ja, dat was een heel optimistisch verhaal, maar met de achtergrond van eh: daar moet, er moet wat gebeuren. Maar de regering zal helpen. En die sfeer van dat soort dingen, daar heb ik/ Daar is toen wel mijn, mijn aandacht eh heeft dat getrokken. Daar had ik belangstelling voor.

I: #00:14:59-1# Dat viel in goede aarde bij u.

B: #00:15:02-4# Ja, ja! Er begonnen kranten te kopen, te komen en die, die / ik zorgde dat ik die kreeg en die las ik altijd. En met mijn moeder kon ik eh, kon ik goed eh wel over praten. Maar die was natuurlijk ook, met twee jongetjes en haar vader in

huis / die had ook wel andere zorgen aan haar hoofd, dus dat we daar diepgaande, langdurige gesprekken over gehad hebben, dat zal wel, maar daar weet ik toch niks meer van.

I: #00:15:39-1# Wat, die, dat opa... uw opa, ging dat goed, was dat een harmonieus gezin, of?

B: #00:15:45-8# Ja, ja, ja. Maar hij was een heel verstandige man. Hij zat daar natuurlijk een beetje / ja, hij was ook degene die over / die het gezinnetje een beetje op de been hielp.

I: #00:15:58-9# Ja, draaiende hield.

B: #00:16:01-3# Met zijn pensioen en maar daar maakte hij dus geen / maar hij was wel altijd aanwezig, maar het was niet een man waar je lange gesprekken mee kon voeren. Dat...

I: #00:16:09-9# Nee, nee.

B: #00:16:12-4# Zo'n man was het niet. En hij had natuurlijk ook een eh, ja een / doordat zijn vrouw dus eh, eigenlijk ook vroeg in zijn pensioen overleden was, had hij natuurlijk zelf ook wel een opdonder gehad...

I: #00:16:28-2#. Ja, ja.

B: #00:16:28-0# Dus ik heb / maar goed, en het punt was dus dat ik absoluut geen idee had welke richting ik op moest met dat eindexamendiploma. En daar is eh, daar is dus wel heel lang met de familie over gepraat. En ik me / we hebben ook een beroepskeuzeonderzoek bij een of andere psycho...psychotechnische / dat waren er toen van die, van die instellingen, die leverden dat. En daar heb ik, twee keer heb ik daar dus een eh een bezoek gebracht en een gesprek gehad en dan kreeg je een mooi verhaal terug. En daar stonden dan een, twee of drie beroepskeuzes die je / ja beroepskeuzes, studiekeuzes die ik zou kunnen volgen.

I: #00:17:26-9# Richtingen, bepaalde studierichtingen.

B: #00:17:27-0# Ja, ja. Want het was dus wel duidelijk. Daar was / dat was het uitgangspunt; ik zou verder mogen studeren. En eh, ik had een boezemvriend, die was even oud als ik, en die had dezelfde, dezelfde situaties gehad, maar die was veel duidelijker van wat hij wou doen. En die wou geneeskunde doen. En dat stond ook in mijn lijstje van een van die bureaus. Ja, geneeskunde dat zou ook kunnen., Maar dat was de keuze waarvan ik van mezelf wist, dat wilde ik niet. Die eh...

I: #00:18:11-0# Waarom niet, waarom wilde u geen arts worden?

B: #00:18:13-5# Ja, ik had het idee dat al die lichamelijke toestanden die je dan zou kunnen hebben en, en, en bloederig.

I: #00:18:26-3# (Gelach) Ja, ja,

B: #00:18:22-8# Ja, nou ja, ik herinner me dat / dat was duidelijk; dat moest ik niet wezen. Maar er stonden dus wel een paar andere dingen in. En uiteindelijk heb ik gekozen om naar Wageningen te gaan. En dat was / van Wageningen wist ik dus ook niet veel, maar dat lag een beetje (gegrinnik) dichtbij.

I: #00:18:45-8# Ja, dat ligt in de buurt.

B: #00:18:45-8# En Wageningen had de naam in die tijd dat je / mensen die 'Wageningen' hadden die konden overal terecht...

I: #00:18:55-7# Ja, maar het was toen echt nog een landbouwhogeschool.

B: #00:18:58-4# Ja, dat was de landbouw / het heette dan de Landbouwhogeschool. Maar eh, nou ja, daar waren mensen in de nieuwe regering van verschillende kleuren; dat waren Wageningers. Dus, mijn familie en ik zelf dachten: als je in Wageningen/ Dan krijg je ook nog even anderhalf jaar de tijd om, om / je hebt een algemene basisopleiding; de propedeuse heette dat. Ja, en dan kon je dus echt veel meer (...?...). Dus ik denk, ik had het idee, en dat werd me dan dus ook eh / dat vond, dat vonden mijn moeder en ja, een van mijn ooms, dus de broers van mijn vader. Die was voogd en dan was je / je moest een voogd nemen op die leeftijd en die was bij dat gesprek ook aanwezig en nog een ander familielid. En die eh / samen met dat kleine gezelschap (gelach) werd besloten dat ik naar Wageningen zou gaan. Dus in september '46 vertrok ik naar Wageningen. En eh, dat eh, nou ja, daar heb ik dus nooit spijt van gehad dat ik dat gedaan heb. Maar dat uitkristalliseren wat ik zou willen *doen* in Wageningen, dat eh/ daar is een anderhalf, twee jaar overheen gegaan. En dat is eh, ja, heel, heel goed verlopen. Maar nou kom ik dan op het HV. Mijn moeder die had kennis gemaakt, en ik denk dat dat in het laatste oorlogsjaar is ontstaan, en dat/ met de meneer Schonk. Die naam zult u...

I: #00:21:04-6# Ja, die heb ik al vaker gehoord, ja.

B: #00:21:06-5# Ja, die woonde schuin achter ons. En die kwam eh / en rondom die meneer Schonk is in Deventer, zijn daar de eerste contacten ontstaan van een groep mensen die het HV wilde...

I: #00:21:23-3# Oprichten.

B: #00:21:23-3# Oprichten. Maar ik zat in Wageningen, maar dat was dichtbij. En ik eh, had / en ik moest en ik was nog maar 17 jaar, dus ik had me wel aangesloten bij een studie, eh, studentenvereniging, bij Unitas. Het corps, dat was niks voor mij, maar Unitas, dat had een sfeertje, of dat helemaal terecht was, maar eh, nou ja, een beetje progressief. En daar waren / nou en die / eh, daar werd, daar voelde ik me plezierig. Maar ik ging dus toch bijna elke week, in het weekend nog, naar Deventer en volgde daar dus, ja, waar mijn moeder mee bezig was. En in die tijd is al, zijn ze al, humanistische contacten geweest..

I: #00:22:25-3# Maar het HV was nog niet opgericht?

B: #00:22:27-3# Nee, nee... maar het staat mij bij dat in die tijd, in mijn eerste Wageningse jaren, als ik eens in Deventer was en er was een bij / hielden ze een bijeenkomst, dan ging ik met mijn moeder mee naar toe.

I: #00:22:40-9# En waar werden die bijeenkomsten gehouden? Bij Schonk thuis, of bij..?

B: #00:22:45-8# Nee, nee, er was een / ergens in Deventer, op de Brink. Daar was een etablissement, daar hadden ze, daar verhuurden ze zaaltjes voor bijeenkomsten..

I: #00:22:53-6# Ja, ja, Maar kwamen daar ook mensen zoals van Praag en andere oprichters van.

B: #00:22:59-6# Nou, dat zou wel, dat zou wel geweest kunnen zijn, maar dat is niet helemaal definitief tot me doorgedrongen. Later kom ik daar nog wel op. En die eh / Maar dus eh / Schonk hebben we daar wel een paar keer ontmoet ook. En mijn moeder, nou die had goede contacten met die Schonk. Maar dat ja, dat ontwikkelde zich daar een beetje en in die Wageningse tijd, dat ik daar / Er stond 5 jaar voor, voor Wageningen, maar ik heb er 6 jaar over gedaan omdat ik in het laatste jaar terecht kwam bij een project voor professor Hofstee. En die zag ook wel wat in mij en die bevorderde dus dat ik daar tijd instak. En dat was / dat begon als een eh, als een eh...hoe noemen ze dat... het was een...

I: #00:24:13-3# Afstudeeronderzoek?

B: #00:24:13-2# Nee, dat was het juist niet. We hadden / Wageningen had in het half / Nee aan het end, voor / na je kandidaats moest je een half jaar, moest je praktijk, praktijkprojecten doen.

I: #00:24:25-2# Wat was uw richting uiteindelijk geworden?

B: #00:24:30-5# Het was cultuurtechniek. En dat was dus Hellinga, en Hellinga, dat was een jonge professor, maar die had / die was ook oorspronkelijk Unitasser. Dus die...

I: #00:24:54-0# Jullie vonden elkaar, ja, ja, ja.

B: #00:24:55-4# En die heeft eh / en ik, en ik had dus drie praktijkprojecten. Eentje bij de cultuurtechnische dienst, een rijksdienst in de provincie, en daar heb ik twee maanden gezeten. Toen heb ik twee maanden op een *boerderij* gewerkt, handwerk (gegrinnik), en eh, nou ja, dat, dat, maar dat was niet mijn toekomst van...

I: #00:25:24-4# Kunt u even in een paar woorden zeggen wat dat inhoudt; cultuurtechniek?

B: #00:25:29-4# Ja, dat is eh / dat woord dat is een gek woord, maar dat was dus de technische voorzieningen om, ja, landbouwcultuur te kunnen uitvoeren...

I: #00:25:40-1# Oké.

B: #00:25:41-8# Dus de afwatering, polderbemaling, drainage.

I: #00:25:52-0# Dus de voorwaarden creëren om landbouw te kunnen bedrijven.

B: #00:25:54-7# Ja, ja, en, en ruilverkaveling, dat was ook / die ruilverkaveling dat was iets wat mij wel aansprak want dat werd een groep, werd een groep, een gebied en daar werd? Dat moest dan/ Daar moesten we dus allerlei eh... voorwaarden om goeie landbouw uit te oefenen, die moesten verbeterd worden, niet alleen de...

I: #00:26:18-8# Dus geen versnippering, maar grote, grote

B: #00:26:24-8# Ja, maar daar zat dus ook de landmeterij, zat er in. De landmeterij die vond ik niet zo heel interessant. Maar wat ik interessant vond, dat was dat daar dus groeps eh, ja, gebeurtenissen, sociale, bevolkingscontacten. Dat was heel belangrijk. En dat was waar dat project wat ik dan voor met name Hofstee mee aan de gang was. Dat was om in een dorp in Zuid Holland, en dat kwam omdat Hellinga, die andere cultuurprofessor / maar Hofstee, dat was de sociologieprofessor.

I: #00:27:11-2# Ja, ik ken de naam, ja, ja.

B: #00:27:13-4# Ja, het was een bekende naam voor de (...?...). Maar die eh, die hadden dus/ In Zuid Holland was dus een dorp op eh Goeree, een eiland en dat hoorde onder Zuid Holland, en daar was een dorp in het uiterste westen. En dat was een dorp wat eh, waar de bevindelijke godsdienst erg overheersend was. Waar de zwarte kousen groepten. Dat waren de gereformeerde-bonders binnen de Nederlands Hervormde Kerk. En dat was nou net / maar die hadden de landbouwkundige en de technische voorzieningen om daar hun bedrijven... bedrijfjes, dat waren veel kleine bedrijfjes, om die te runnen... Daar moest wat aan gebeuren. En dat zou dan een mooi projectje zijn voor student Veldhuis om daar wat / nou en daar stond ik dus ook. Dat was in principe praktijkverslag van twee maanden, dus dat had / maar dat liep helemaal uit de hand omdat Hofstee merkte dat ik dat leuk vond te doen. Dus heb ik een, eigenlijk een heel, eh compleet onderzoek gedaan naar de belangstelling en de wensen van die, die dorps /

I: #00:28:46-0# Kleine boeren, eigenlijk..

B: #00:28:48-2# En die zwarte kousen boeren wat die hadden. Nou ja en daar moest ik dus een enquête voor ontwerpen en enquêtes afnemen. Ik heb toen een stuk of vijf, zeshonderd enquêtes afgenomen bij / en dat vond ik..(...?...))

I: #00:29:06-1# Wat was de bedoeling? Dat u dus ...u had het net over ruilverkaveling, was dat het project, dan? Dus die boeren die allemaal kleine perceeltjes grond hadden, neem ik aan, daarvan was de inzet om dat

B: #00:29:18-0# Daar was het *principe*, en dat was de vraag die ik moest proberen te beantwoorden, of dat / want dat was een hele wettelijke procedure, of dat project daarvoor geschikt was, of de mensen dat wilden en wat de eigenlijke problemen waren. Nou, ja, daarin mocht ik zo ver gaan als ik kon. En Hofstee die, die /.

I: #00:29:44-1# Als socioloog, die vond dat prachtig.

B: #00:29:45-8# Die vond dat prachtig. Dus ik heb daar toen een goeie beurt gemaakt bij Hofstee. En ik heb daar dus een verslag gemaakt, wat eigenlijk een afstudeerscriptie was, maar dat had dan die naam niet. Maar ik eh / die functie had het dus uiteindelijk wel.

I: #00:30:09-6# Is het ook in werking getreden wat u had onderzocht en op papier had gezet en?.

B: #00:30:13-0# ..Nou,

I: #00:30:15-9# Is het ook geëffectueerd zal ik zeggen.

B: #00:30:14-7# Nee, niet, niet meteen.

I: #00:30:17-5# Nee, nee, maar later.

B: #00:30:17-5# Maar ze waren er wel mee bezig, maar wat gebeurde er? 1 Februari 1953 was de

I: #00:30:26-4# Watersnood'.

B: #00:30:26-4# De watersnood. En Ouddorp, dat dorp, dat had dus ook watersnood, maar inmiddels was ik afgestudeerd en eh, nu moet ik/ Ik studeerde dus in september '52, studeerde ik af en eh 2 maanden daarna moest ik in militaire dienst. Want ik had gedurende de studie, had ik steeds vrijstelling gekregen van militaire dienst. Dus ik heb een beetje, achteraf, geluk gehad. Ik heb de politionele acties in Indonesië niet meegemaakt. Maar verschillende andere collega's, studenten, die met de leeftijd wat anders waren, die zijn, die hebben dat wel gehad. Maar dat ben ik dus mooi misgelopen.

I: #00:31:25-9# De dans ontsprongen, als het ware.

B: #00:31:28-1# Ja, maar ehh die eh.

I: #00:31:34-8# Watersnood?

B: #00:31:34-8# Die watersnood, ben ik dus niet in / met die militairen hebben we ook veel met die watersnood hulp geboden. Die afdeling van mij die had dat niet, maar ik werd dus, ik was dus ingedeeld, omdat ik dus inmiddels landbouwkundig ingenieur was, ze wisten gewoon niet wat ze met me aan moesten. En toen ben ik

dus op een / ik was ingedeeld in een eh, of ik zou worden ingedeeld in een administratief baantje op het departement. Daar hadden ze / waar allerlei afdelingen waren en daar konden ze, hoe heet het, pc's en dergelijke bestond nog niet. Dus daar werden nog, moesten wij nog, eh, de magazijnbehoeften van de, voor de intendance, voor het eten en drinken van de militair, die werden daar op het bureau / daar was dus de administratie van, daar konden ze dus wel een schrijvertje gebruiken (gelach).

I: #00:32:41-9# Ha, ha, ha

B: #00:32:48-4# Daar heb ik toen dus (...?..). Maar daar was inmiddels ook nog iets anders (gelach) gebeurd. In de, nog voor, voordat ik afstudeerde was ik, was ik mijn toekomstige echtgenoot tegen het lijf gelopen. En we hebben mekaar leren kennen, eh niet op een, niet vanuit het humanistisch gebeuren, maar vanuit het politieke, eh jongeren club.

I: #00:33:19-3# Waar was u lid van geworden?

B: #00:33:21-9# Van de Nieuwe Koers. Je had de AJC, maar je had dus ook een PvdA jongeren club, dat was Nieuwe Koers. En daar ontmoet.. en daar, als, als student had ik daar een paar keer contact mee gehad. Maar ik vond het eigenlijk / het stelde niet veel voor. Ik heb in die studentenjaren ook wel een paar keer geprobeerd contact met humanistische / want daar was, er begon een humanistische groep te ontstaan, contact te leggen. Maar dat waren ook / en dat waren dan meestal studenten die bij het corps zaten, en dat was...niet zo.

I: #00:34:08-6# De SVHG, de studenten vereniging op humanistische grondslag, hebt u daar wel eens van gehoord, of niet..

B: #00:34:12-3# Ja. Dat komt me wel bekend voor, maar dat / in Wageningen stelde dat dus niet veel voor en en daarom, heb ik had ik, eh heb ik weinig / ik heb er contact mee gehad, maar niet zodanig dat ik zeg dat doe ik. Dat was dus met die Nieuwe Koers, die politiek, was dat anders. In Wageningen stelde dat ook niet veel voor, maar ze hadden, we hadden wel samenwerking met die Nieuwe Koers in Arnhem. En daar heb ik mijn echtgenote ontmoet, toekomstige echtgenote. En, eh die eh...nou eh dat klikte.

I: #00:34:56-1# En nog steeds, geloof ik.

B: #00:35:01-6# Ja, dat is eh, 61 of 62 jaar gelden..

I: #00:35:03-4# Ja, ja, ja. Dus u was lid van de Nieuwe Koers, van die afdeling van de PvdA. Op jongeren gericht, of voor iedereen, of voor ouderen, of was het een jongerenclub?

B: #00:35:11-0# Nee, nee, de Nieuwe Koers was een jongerenclub.

I: #00:35:20-7# En in Wageningen was dat maar matig ontwikkeld, om dat zo te

zeggen, maar in Arnhem daarentegen krachtig...

B: #00:35:26-2# Ja, dat was een behoorlijk grote groep. Els, kom er eens bij (Els is de echtgenote van meneer Veldhuis) Ja, ik / de Nieuwe Koers in Arnhem, hoeveel mensen zaten daarbij? Els: Ja, dat was toch wel een aardige groep. Daar hebben we mekaar leren kennen, en dat eh...

I: #00:35:57-4# Dat was een juiste koers eigenlijk, hè?

B: #00:36:00-8# Els: Nou, het was een half jaar voordat jij afstudeerde. Meneer Veldhuis: Ja, ja, ja.

I: #00:36:09-6# En wat gebeurde daar in die eh / wat werd er gedaan?

B: #00:36:16-5# Nou, ja bijeenkomsten. Politieke praatjes werden er gehouden.

I: #00:36:17-3# Werden er ook mensen uitgenodigd om te spreken?

B: #00:36:22-2# Ja! Zeker! Sommige mensen, namen, die herinner ik me nog. Maar die bijeenkomsten waren in Arnhem (...?...). Op de Velperweg, daar was een gebouw waar ze zaten. En eh, ja, ze zaten / Els: het was toch ook rood, gewoon eh geënt op de PvdA. Ja, want het was...

I: #00:36:45-6# Socialistisch ingekleurd, ja, ja,

B: #00:36:51-9# Maar eh, die Nieuwe Koers op zich is geen relatie met het eh/.

I: #00:37:03-1# HV?

B: #00:37:04-0# Met het HV, maar we waren /maar toen was ik al / of was ik toen nog in dienst, dat we ons verloofd hebben?

I: #00:37:19-0# Ze is weer vertrokken (gelach).

B: #00:37:22-9# Tegen Els: kom er even bij zitten want het is nou een kritieke...

I: #00:37:24-7# Een kritieke fase.

B: #00:37:28-1# Meneer wil een beetje een indruk hebben van, van mijn herkomst.

I: #00:37:33-7# Ja...

B: #00:37:33-7# Els: Ja, dat snap ik, maar ik heb wel het een en ander gehoord, maar jij praat zo zachtjes. Meneer Veldhuis: Nee, maar (...?...) we hebben toen onszelf ook verloofd. Maar toen was er. Els: Ja, maar daar bestond toen ook al niet eens meer. Behalve dat (...?) Meneer Veldhuis: Tegenwoordig, maar, maar, wat dat betreft hebben we een beetje een klassieke / want we hebben een bepaalde dag hebben we ons verloofd, we hebben kaartjes rondgestuurd en, en / maar niet dat er

een heel groot feest omheen was, maar mensen die ons dankbaar waren die kregen een kaartje. Maar dat was eh / toen was ik al, dat was na het afstuderen al. Toen was ik...Els: Ja!

Toen was ik... Els: Toen was je toch ook al geen militair meer? Of wel? Meneer

Veldhuis: Eh, dat denk ik wel, dat ik militair was. Els: Jaahh.. Maar toen...

I: #00:38:23-4# Een dagje vrij gehad

B: #00:38:25-4# Els: ja je hebt de verlovingsring betaald van de soldatensoldij, die je toen verdiende.

I: #00:38:32-2# Een goeie, goeie bestemming.

B: #00:38:33-1# Maar waar ik, waar ik naartoe wil, is dat wij dus / toen wij die verloving / het ook hadden van, nou ja, dat we dan ook, hoopte dat we dan zouden kunnen gaan trouwen. Maar dat was nog zo ver weg. Want ik / dan moest ik natuurlijk een baan hebben en die...

I: #00:38:50-7# Ja, u moest nog beginnen met uw carrière, eigenlijk...

B: #00:38:53-1# Ja! Maar dat, dat / ik wist wel dat die militaire dienst, die zou zoveel tijd kosten en dat eh / daarna kon ik dus pas een baan krijgen. Maar in die militaire diensttijd heeft met name Hofstee mij dus getipt dat er een baan was in de Rijksdienst die bezig was met het herstel van die watersnood. En eh / nou... dat eh, daar ben ik Hofstee altijd erg dankbaar geweest, want dat eh dat werd gerealiseerd.

I: #00:39:39-0# Ja, ja..

B: #00:39:39-0# Dus ik kreeg een benoeming als jong ingenieur, hoe noemen ze (...?...?) eh voor eh/ met ingang van de datum als ik uit de dienst kwam. En vanaf dat moment wisten we, ja wisten we samen, want jij leefde helemaal mee, dat we, dat we naar Goes moesten. Dat was standplaats Goes, geloof ik. En daar ben ik toen, na de militaire dienst naar Goes gegaan... En eh, maar daar was toen natuurlijk geen huisvesting voor ons. Want we wisten wel dat als we zouden gaan trouwen dan moest er toch wel een gezamenlijk huis zijn. Dus toen begon ook het huizen zoeken en het nadenken over die trouwerij en op een gegeven moment eh / want die eh / het Rijk zorgde voor die (...?...?) watersnood herstelambtenaren, waarvan er natuurlijk een heleboel in die richting waren gekomen. In Zeeland werden uitgewerkt (...?...?), die kregen extra woonruimte. Els: we kregen een beetje voorrang.

I: #00:40:54-0# Ja, ja.

B: #00:40:53-9# We kregen een soort voorrang. En op een gegeven moment was er voor ons ook een huis en toen hebben we dus de datum van de trouwerij vastgesteld. En bij die trouwerij (de heer Veldhuis vraagt zijn vrouw Els een boek te pakken) Els: van het trouwboek?...

I: #00:41:21-1# Ja, ja, nu komt alles op tafel!

B: #00:41:27-2# (Het boek is niet direct vindbaar) Meneer Veldhuis: Het trouwboek, helemaal aan het begin van de lijst... van de stapel. Els: ja dat klopt wel!

I: #00:41:33-6# U heeft alles gedocumenteerd?

B: #00:41:38-9# Els: het is dat groene...niet aan het begin. (Het boek wordt overhandigd) Els: wat moet er dan gezien worden? Een plaatje! Waarom dit? oh..,Trouwkaart!

I: #00:42:09-8# Leest voor: "ingenieur J.M. Veldhuis en Else W. Hagen zullen op zaterdag 28 mei om 11.00 uur in het Dui..., Duvelshuis..., Duivelshuis te Arnhem in het huwelijk treden. Om 14.30 uur spreekt in hotel Rozendaal, te Rozendaal bij Velp de heer Schonk, geestelijk raadsman van het humanistisch verbond. Daarna is er tot 16.00 uur gelegenheid tot gelukwensen. Mei 1955." Wat leuk! Dus die Schonk die was eigenlijk een huisvriend?

B: #00:42:40-7# Nou, nou, Els: meer van jouw moeder. Meneer Veldhuis: Van mijn moeder natuurlijk, maar we waren dat / we vonden toch dat het leuk was om / en hij vond het leuk om te doen, maar we hebben altijd... Els: we kunnen er geen woord meer van navertellen. Meneer Veldhuis: Nee, nee, maar het enige wat ik mij daarvan herinner, dat eh/ Hij had niet al, al een hele reeks van dit soort dingen. Ik was een van de eerste, of de allereerste

I: #00:43:03-9# Ja, ja, ja.

B: #00:43:04-0# eh huwelijksstoespraken.

I: #00:43:09-1# Hij was een soort huwelijksambtenaar, eigenlijk, op humanistische grondslag.

B: #00:43:13-4# Nou ja, maar we hebben dat altijd erg leuk gevonden.

I: #00:43:21-7# Hebt u daarna nog contact onderhouden met meneer Schonk, of niet?

B: #00:43:22-5# Ja, niet heel erg intensief, nee, maar we / Els: maar meer met, via de moeder.

I: #00:43:30-1# Ja.

B: #00:43:30-1# Ja, ja en eh. Maar, goed, toen we dus getrouwd waren en in Goes woonden en eh/ Ik had dus al anderhalf jaar in Goes gewerkt en toen pas was die trouwerij (...?..).

I: #00:43:47-9# Ja

B: #00:43:51-0# En eh, ja toen, toen /

I: #00:43:54-3# Ietsje dichterbij de microfoon.

B: #00:44:07-1# Die eh, die relatie met het HV, die / die was in Goes ook eh nog niet een, een /

I: #00:44:15-7# Een gemeenschap of zo. Er was niks van de grond gekomen nog.

B: #00:44:22-3# Nee, maar dat / we zijn / want ik herinner me... Els: er was toch wel iets? Meneer Veldhuis: Ja, ik herinner me, dat / er waren een paar mensen waar ik contact mee had en die hebben ook een keer van Praag uitgenodigd om een toespraakje te houden hoe je een gemeenschap zou moeten oprichten.

I: #00:44:44-3# Ja, ja, ja.

B: #00:44:46-3# Dat weet ik nog wel.

I: #00:44:48-1# En dan hebben we het over '53, '54.

B: #00:44:51-2# Ja, dat was...

I: #00:44:52-0# Vlak na de watersnood bent u uitgestuurd naar Goes, althans dat was uw vestigingsplaats, daar ging u wonen en vervolgens ging u aan de slag.

B: #00:45:02-8# Ja en, en, toen kwam natuurlijk / dat was allemaal nieuw en het was natuurlijk eh, ja, veel gelegenheid om iets naast dat eh eigenlijke ambtelijke werk te doen. Dat was er ook natuurlijk.

I: #00:45:23-1# Ja, ja, ja.

B: #00:45:23-1# Maar ik moet nog wel vertellen, in die tijd dat we nog niet getrouwd waren en ik 20 maanden in militaire dienst was, heb ik één keer gebruik gemaakt van de / er was een eh humanistische of eh er was een militair instituut op humanistische grondslag en die deden sommige dingen voor eh...

I: #00:45:57-5# Niet kerkelijken?

B: #00:45:59-2# Dienstplichtigen

I: #00:45:59-5# Oh, sorry, ja

B: #00:45:59-5# Els: voor soldaatjes.

I: #00:46:01-9# Maar voor soldaten die buitenkerkelijk waren.

B: #00:46:04-2# Ja, ja, ja, en eh / Els: moest je vragen! Meneer Veldhuis: Ja, eh, toen had ik eh / Els: daar waren ze nog niet eens happig op. Meneer Veldhuis: Ja, ja, dat was eh/ Daar moest je eh vrije dagen vragen en dan moest toegestaan worden

dat je dan dus naar die bijeenkomsten / En die bijeenkomsten werden in Nunspeet gehouden.

I: #00:46:30-1# Oh, ja.

B: #00:46:30-0# Toen dat, hadden / Het humanistisch Verbond had daar een pand.

I: #00:46:32-5# Ja!

B: #00:46:35-3# U bent dat vast wel eens tegengekomen...

I: #00:46:34-7# De Ark?

B: #00:46:34-8# De Ark! Ja, ja en dat eh / daar werd / en daar eh / daar had / nou, ik was dus 'in the mood' om dat eh /

I: #00:46:47-0# Ja. Hoe werd erop gereageerd toen u in dienst zat en u vroeg verlot om /.

B: #00:46:50-0# Dat was / die man die ik dat moest vragen die dan ja, een luitenant of zoiets van die groep, eh die wist daar natuurlijk helemaal niks van. Ik zeg nou, nou, en (gelach) na veel praten / en ik geloof dat ik er een paar dagen op heb moeten wachten, en toen kreeg ik dan toestemming om, twee of drie dagen vrijaf te hebben om naar de Ark te gaan.

I: #00:47:19-9# Je onder te dompelen in het humanisme.

B: #00:47:24-4# Ja, nee, maar het is / de legerleiding op dat niveau waar ik / die hield dat dus af.

I: #00:47:31-6# Ja, ja.

B: #00:47:31-6# Dat eh, nou ja, maar dan was ik dus wel van het type; dan moest het dus wel gebeuren.

I: #00:47:34-3# Ja, ja, als u het goed vindt, even terug naar uw moeder hè. Uw moeder mmm, kende Schonk, had ook belangstelling voor het humanisme.

B: #00:47:44-7# Ja!

I: #00:47:44-7# Was dat vanzelfsprekend? Uit wat voor nest kwam zij dat ze eh die, die kant opzocht?

B: #00:47:50-3# Nou ja, maar dat was eh / ... ja, dat was voor de oorlog.

I: #00:47:58-8# Ja. Maar kwam ze uit een religieus milieu, of.

B: #00:48:01-5# Nee, nee. Nee, die, die opa die later dus bij ons is komen wonen.

I: #00:48:09-3# Dat was haar vader?

B: #00:48:09-3# Dat was haar vader!

I: #00:48:09-2# Ja.

B: #00:48:09-2# En het enige wat ik / en ik was nog maar zo jong. Ik wist natuurlijk / hoe die verhoudingen waren dat ontging me op dat moment. Maar ik weet wel, dat heb ik later gehoord, dat die opa, die was eh ook/ was / zat bij de vrijmetselaars.

I: #00:48:37-0# aha

B: #00:48:37-0# Dus die, uit die hoek kwam ie.

I: #00:48:38-2# Ja, ja, ja, ja

B: #00:48:38-2# En hij was in zijn vak-tijd eh / ja...die heeft ook verschillende standplaatsen gehad. Zijn laatste periode die hij had eh, was ie / was in Veendam. En daar heeft hij dus eh, is hij directeur van die ambachtsschool geworden. En met zijn vrijmetselaarsachtergrond was hij natuurlijk in dat dorp Veendam eh nou, dat schetst een beetje zijn niveau. Maar hoe actief die daar was dat weet ik allemaal natuurlijk niet. En dat was ook een beetje typisch, daar werd ook niet over gepraat. Eh...hoe mijn vader was en ook waarom hij zo overleden is en ziek geweest is, heb ik eigenlijk als kind / en later, ja, toen gebeurden er zoveel andere dingen waar mijn moeder wel, waar ik met mijn moeder wel over kon praten. Maar dat / hoe mijn vader eh zich heeft / hoe eh ja, hoe hij is overleden dat was geen onderwerp van gesprek

I: #00:49:54-9# Maar daar bent u ook nooit achter gekomen, later ook niet.

B: #00:50:00-3# Nee, nee, dat eh.

I: #00:50:01-7# Hij is ziek geworden en op een goed moment is hij overleden?

B: #00:50:01-7# Ja, dat schijnt heel snel geweest te zijn. Dat is het enige wat ik ervan weet..

I: #00:50:08-1# Uw moeder haar vader was vrijmetselaar, verder niet gebonden aan een kerk of iets dergelijks..

B: #00:50:14-6# Nee, nee, dat eh / ik weet nog dat eh / in die tijd werd op de lagere school, in de vierde of de vijfde klas, was er gelegenheid dat je / dat er een dominee op school kwam en die gaf een uurtje eh, ja /

I: #00:50:36-0# Godsdienstonderwijs?

B: #00:50:37-9# Godsdienstonderwijs.

I: #00:50:42-6# Bijbelkennis... dat soort dingen.

B: #00:50:43-0# Ja, en eh daar heeft mijn moeder mij dus wel naar toe gestuurd, maar daar heb ik al van gezegd, dat waren / het enige wat we daar te doen kregen was liedjes zingen, en daar (gelach).

I: #00:50:58-1# Ja. Want u zat op een openbare school?

B: #00:50:59-4# Ja, dat was een openbare school..

I: #00:51:00-6# Af en toe kwam de dominee langs om zieltjes te winnen, denk ik dan maar.

B: #00:51:06-6# En eh, nou ja, en die dominee die had niet te vergeven dat het een boeiende man was, dus...

I: #00:51:18-4# Nee. Sprak niet aan!

B: #00:51:16-4# Sprak me niet aan, maar als u er zo naar vraagt, herinner ik me dat.

I: #00:51:21-4# Ja, ja.

B: #00:51:21-4# Maar, ik, als u zegt: wat was nou de sfeer in huis dan was dat dus / we waren blij dat we die oorlog doorgekomen waren, want hier in Deventer is in de laatste maanden door de IJsselbruggen; die vormden de verbinding tussen Duitsland en west Nederland, die zijn zeer intensief eh door de geallieerden gebombardeerd. En dat ging natuurlijk niet altijd goed hier in Deventer, met relatief zware oorlogsschade.

I: #00:52:02-7# Ja, ja, ja.

B: #00:52:02-7# En eh in die tijd, die school die lag stil, maar konden het / op een gegeven moment de jongens die op de HBS waren, die konden een eh ordonnansbaantje krijgen bij de brandweer. En dan eh had je, moest je ook, had je ook een dienstrooster en zoveel tijd eh ja, een paar keer in de week was het een middag of een ochtend of een hele dag ja en dan eh heb ik klusjes gedaan. Maar ik heb dus ook dienst gedaan tijdens, of, na dat bombardement.

I: #00:52:46-7# Ja, ja, ja,

B: #00:52:46-7# Dus ik heb in mijn hoofd wat die oorlogsschade betreft een hele en ingrijpende...

I: #00:52:56-9# Ja, ja, ja

B: #00:52:56-9# En ik denk dat dat ook een beetje bijgedragen heeft aan mijn hele houding na de oorlog, want we moesten/

I: #00:53:05-2# Maar dat is ook een vraag inderdaad; in hoeverre heeft die oorlog en die indrukken die u hebt opgedaan, bijgedragen aan die keuze, aan die richting voor de Nieuwe Koers en voor het humanisme?

B: #00:53:14-1# Ja, dat denk ik wel.

I: #00:53:15-0# Ja.

B: #00:53:15-0# Dat denk ik wel, maar dat kan ik natuurlijk niet /

I: #00:53:17-3# Nee, maar dat ligt voor de hand eigenlijk.

B: #00:53:18-7# Ja, ja, ja. Nou ja, dat eh / mijn echtgenote, die eh, haar vader die was hoofd van een school / (interruptie door Els om water en koffie te serveren). Nou moet je even je gezicht naar hier draaien, want ik zit net te vertellen / jouw vader was hoofd van een school in Indië. Els: ik kom uit Indië, ik ben in Indië geboren. Meneer Veldhuis: Zij is in Indië geboren. Els: maar wel volslagen Nederlandse ouders.

I: #00:54:10-1# Ja, ja.

B: #00:54:10-1# Els: ik weet niet of je dit lekker vindt? (er wordt (bruisend) water en koffie aangeboden).

I: #00:54:32-9# Dus u bent in Indië geboren?

B: #00:54:30-8# Ja! Els: maar dat is me niet aan te zien hoor. En zij kwamen / Els: maar ik weet er nog wel een heleboel van... En zij waren in 1938 of zo waren jullie / Els: '39! Meneer Veldhuis: '39 waren ze met verlof. Els: naar Nederland gekomen.. Meneer Veldhuis: Naar Nederland. En dat verlof, dat is dan negen maanden of zo. Els: een jaar! Meneer Veldhuis: Een heel jaar. En eh er was afgesproken dat ze met z'n allen in augustus eh/ Els: hè? Meneer Veldhuis: in 1940. Els: Nee, schatje. Meneer Veldhuis: '39. Els: wij zouden in *juni*, zouden wij weer weg, terug naar Nederland, naar Indië. Meneer Veldhuis: Ja, nee maar (...?..) jullie waren eh in Nederland toen eh/. Els: toen de oorlog uitbrak tussen Duitsland, of tenminste, het begon toen al te spannen, en dat hebben wij dan ook echt meegemaakt.

I: #00:55:25-1# Ja, ja, ja..

B: #00:55:27-0# Els: dat die jongens allemaal opgeroepen werden. Nee, en wij zouden dus in juni '40/ Meneer Veldhuis '40 weer teruggaan .Els: maar toen brak de oorlog uit, dus toen kon het niet meer... en toen zijn we hier gebleven. Gelukkig.

I: #00:55:40-2# ... Ja, precies, gelukkig! (Er wordt koek en koffie geserveerd). Even terug naar Goes. Daar had u zich dus gevestigd. Een huis, met uw vrouw. En daar ontstond iets. Van Praag kwam praten, vertellen hoe je een humanistische gemeenschap zou kunnen oprichten.

B: #00:56:03-7# Ja, ja, ja,...

I: #00:56:03-7# En dat viel in goede aarde!

B: #00:56:07-6# Nou, dat eh nee, dat eh (vanuit de achtergrond klinkt de stem van Els, maar niet te verstaan) heeft niet direct tot een vorming van een gemeenschap geleid. En, ik zat bij die eh landbouwherstelprojecten wat dus in Zeeland ontwikkeld werd en daar had ik een / daar hadden ze een functie voor mij bedacht die helemaal nieuw was. En daar heb ik me dus helemaal ook aan gegeven. Ik geloofde ook dat het goed beleid was en dus dan doe je dat ook. Maar na twee jaar, ja, na twee jaar, toen kreeg ik van de directeur de mededeling dat die beleidsaanpak waarvoor je de landbouw in Zeeland... landbouwherstel bezig was geweest, die wou hij ook in de rest van Nederland toepassen. Bij alle ruilverkavelingen die voorbereid waren en dat was/ had ik zo mooi gedaan. Dus dat moest ik ook in de rest van Nederland gaan doen. Dus toen ben ik/ dat was het einde van het wonen in Goes.

I: #00:57:27-8# Maar kort gewoond, dus!

B: #00:57:28-6# Ja, ja. (Els vanuit de achtergrond: Anderhalf jaar). Meneer Veldhuis: Jij hebt er maar anderhalf jaar gewoond en ik nog anderhalf jaar daarvoor. Els: iets langer. Meneer Veldhuis: Maar onze oudste zoon was daar geboren en twee maanden daarna kreeg ik de mededeling dat ik naar Den Haag moest..

I: #00:57:46-5# Den Haag, ja.

B: #00:57:46-2# En dat eh/ daar moest ik/ ik zou een functie krijgen om alle ruilverkavelingen die in Nederland aan de gang waren of nog aan de gang zouden komen, om daar ook die, die zelfde aanpak van eh die boeren die bereid waren hun grond in zo'n ruilverkavelingsgebied te verkopen aan het rijk. En daar konden dan de kleine boeren in zo'n gebied een beetje groot worden en die boeren die dan hun zaak wilde overdragen, die kregen een bedrijf in de polder. In de Noordoostpolder. En dat hele beleidsproject dat zou in heel Nederland / en dat was eh, ik had daar wel ervaring in Zeeland mee opgedaan. Dus mijn directeur, dat was een bijzondere figuur, die eh zei dat ik dat wel ook in de rest van Nederland mee belast zou worden. Dat was natuurlijk een hele fijne/

I: #00:58:48-5# Ja, een promotie van jewelste, eigenlijk.

B: #00:58:50-6# Ja, dat was het, ja, dus ik eh/ Els: nou, dat was wel leuk, ja! Meneer Veldhuis: Nou, ja eh, ook, ja/ Ik kreeg toen het gevoel dat je, dat je iets deed wat er toe doet..

I: #00:59:02-3# Ja, ja ja En de basis was eigenlijk dat werkstuk wat u voor Hofstee in Zeeland/ Dus uw afstudeerproject..

B: #00:59:14-5# Daar in Ouddorp in dat/

I: #00:59:13-5# Heeft u in Den Haag gebracht, als het ware

B: #00:59:16-5# Ja, dat heeft er een grote rol bij gespeeld. Maar eh, toen eh, in die / wacht even. Toen kwamen we dus, moesten, we moesten naar Den Haag en daar was ook woningnood, maar er was ergens nog in Voorschoten nog een woningbouwproject waar nog een paar huizen beschikbaar waren. En die hebben we toen gekocht. Els: ze moesten nog gebouwd worden. Meneer Veldhuis: Ze waren nog in aanbouw, ja, maar, ja, na een half jaar nadat we ze gekocht hadden, moesten we erin.. En dat was eh / maar toen was onze standplaats / was eh, nou ja, toen hadden we dus onze oudste zoon en dat was natuurlijk een baby'tje, maar / en een nieuw gebouwd huis, met alle perikelen daarvan. Maar eh, ik denk dat ik nou even wat oversla. Nee, dat, toen, toen we dus in Voorschoten kwamen te wonen, toen hebben we *daar* al gauw contact gekregen met het HV in Leiden...

I: #01:00:36-6# Ja, ja.

B: #01:00:36-6# En daar / Els: maar dat was niet zo verschrikkelijk veel. We hadden veel meer contact met de politiek...toch? Meneer Veldhuis: Maar ook een beetje / Els: natuurlijk ook een beetje, een beetje veel. Meneer Veldhuis vervolgt: Ja, want/

I: #01:00:52-2# U bent op die koers van socialisme en rood gebleven?

B: #01:00:59-1# Ja, ja... Els: en nog steeds!

I: #01:01:01-0# Nog steeds, goed zo (gelach).

B: #01:01:04-0# Nee, dat eh / .Els: we komen uit een rood nest! Meneer Veldhuis: Nee, dat was inderdaad juist. Els: Ja, jij bent toch ook daar nog wat geworden. Meneer Veldhuis: Ja, in eh Voorschoten. Els: wat was dat: raadslid, of wat was dat? Meneer Veldhuis: We hadden een eigen afdeling in de gemeente Voorschoten van de Partij van de Arbeid en daar ben ik eh, was ik een tijdje secretaris. En toen waren er verkiezingen en toen hebben we/ De partijvoorzitter, die zie dat ik ook op de lijst moest staan. Nou die verkiezingen die gingen/ Ik stond niet zo hoog op de lijst dat ik./ Maar de daarop volgende verkie... gemeenteraadsverkiezing heb ik dus, ben ik dus(....?...) raadslid (...?...).

I: #01:01:53-7# Ja, ja.

B: #01:01:53-7# Maar daarnaast was er dus het HV en dat speelde zich vooral/ Ja, dat was in Leiden en dat was een bloeiende club en daar had ik dus ook contacten...

I: #01:02:05-8# Welke tijd spreken we dan, wel jaar ongeveer? Jaren zestig?

B: #01:02:11-8# Vanaf, vanaf eh/ We zijn in `55 getrouwd, in, in `56 zijn we naar Voorschoten gegaan. En nou, dus eigenlijk al heel snel had ik daar dus ook contact met eh, niet alleen met de PvdA, maar ook met het HV in Leiden en eh daar heb ik dus ook eh in de...het functioneren van de gemeenschap Leiden, daar heb ik eh, was ik ook lid van het gemeenschapsbestuur, maar, maar, de/

I: #01:03:01-9# U had een bestuursfunctie?

B: #01:03:06-8# Ja, maar niet erg actieve functie, want het accent lag meer op dat politieke gebeuren. Nee, twee dingen, dat was natuurlijk nog te veel. Ik moest ook nog eh werken.

I: #01:03:16-7# Ja..

B: #01:03:16-7# Ja, dat was toch een, een baan, die ging over het hele land.

I: #01:03:21-8# Nou, ja, ja. U was veel onderweg ook.

B: #01:03:22-9# Ja, ik was vrij veel weg. Soms twee weken, drie weken achter elkaar was ik dan zo'n / enquête moest worden gehouden onder boeren die in een toekomstige ruilverkaveling ehh, dat / en die enquêtes moesten ontworpen worden, uitgeprobeerd worden. Dus dat kostte vrij veel tijd.

I: #01:03:56-7# Ja, ja. Mag ik nog even terug naar 1951. Want toen bent u lid geworden van het HV. Toen woonde u in Deventer. Dat heb ik goed begrepen?

B: #01:04:03-3# Ja

I: #01:04:03-3# Hier was geen gemeenschap toentertijd. Heb ik dat goed?

B: #01:04:07-4# Nee, nee, nee. Toen ik uit Deventer wegging, toen we naar Goes gingen, toen had ik eh / ik wist nog wel wat er gebeurde. Ik had heel veel contact met mijn moeder, maar toch niet elke week..

I: #01:04:30-8# Nee, nee, nee.

B: #01:04:30-8# Dat ging per telefoon en we schreven. We hadden een goede relatie met het thuisfront. Maar Goes was toen heel ver weg, hè..

I: #01:04:40-5# Ja, ja, ja

B: #01:04:43-8# En dus eh / details hoe zich dat ontwikkelde in Deventer maakte ik niet mee. Maar ik wist dus dat moeder met die eh / dat HV bezig was. Ze is ook een tijdlang notulist geweest van de bestuursvergaderingen van de gemeenschap Deventer.

I: #01:05:00-9# Ja, ja,..

B: #01:05:03-3# En eh toen ze overleden is, twintig jaar, dertig jaar gelden, kwamen er ook allemaal spullen te voorschijn. Toen denk ik dat ook dat notulenboek wat ze *bijhield*, dat kwam ook te voorschijn. Dat is nog naar het eh...

I: #01:05:25-9# Archief

B: #01:05:26-4# Naar het archief gegaan..

I: #01:05:27-6# Oh, kijk!

B: #01:05:28-8# Dus, en ik / in uw brief las ik dat jullie dus voor gemeenschappen archieven bekeken.

I: #01:05:37-1# Ja, ja, ja, ja.

B: #01:05:40-1# Nou, dus dat archief / dat eh / de notulen die mijn moeder / daar is ze jaren mee bezig geweest, mee belast geweest, die liggen/

I: #01:05:52-2# Dus van een afstand hoorde u van uw moeder dat daar in Deventer wel het nodige aan de hand was.

B: #01:05:57-7# Ja

I: #01:05:57-7# Dus ze was tamelijk actief eh

B: #01:06:00-8# Ja, ja. En ik / dat was voor mij de conclusie dat, nou, mijn moeder, ondanks wat ze allemaal achter de rug had, dat ze zich goed hield...

I: #01:06:12-1# Ja! Een krachtige vrouw!

B: #01:06:16-2# Ja! Ze heeft het flink gedaan (...). Uiteindelijk is ze naar een verzorgingshuis / ze heeft lang dus op zichzelf gewoond, alleen, maar eh, toen heeft ze ook wel mensen op kamers gehad. Dat was toen ook om een beetje om wat te verdienen.

I: #01:06:40-1# Ja

B: #01:06:43-4# Ze had dus ook / eh, ze had dus ook een baan. Ze was eh, ze was een tijdje ambassadrice het eh, van het Groene Kruis. Dat, dat was een eh /

I: #01:06:55-2# Een consultatiebureau..

B: #01:06:55-1# Een soort consultatiebureau. En daar eh... ja, daar had ze ook een kantoortje en zo. Daar ging ze, .daar moest ze elke dag heen, of een paar keer in de week...En dat, neuhhh, dat was voor ons / het ging haar goed (...?...).

I: #01:07:11-2# Ja, ja, moeder redt zich wel. Dat was /

B: #01:07:17-0# Ja, ja. Nou, toen op een gegeven moment werd ze toch ook een dagje ouder. Ze is een paar keer ziek geweest met eh / nou, ja toen is ze geleidelijk / ze heeft zelfstandig gewoond in zo'n groot verzorgingshuis. Die open afdeling had aanleunwoningen of appartementen, aanleunkamers. En toen is ze ook in de verzorgingskamers terecht gekomen. En uiteindelijk is ze ook *in* het verzorgingstehuis of kamer door een eh, door een herseninfarct overleden.

I: #01:07:55-8# Ja.

B: #01:08:02-8# Nou, niet meteen, nog een jaar lang is ze in een echt verpleeghuis geweest. Dat was (...?...) zo aangetast. Ze kon niet meer praten.

I: #01:08:16-0# Had ze wel contact met een humanistisch raadvrouw of raadsman, weet u dat?

B: #01:08:15-9# Ja, maar eh/.Ja, maar, maar.

I: #01:08:16-9# Het is al dertig jaar geleden, vertelt u, hè?

B: #01:08:21-9# Ja, dat is eh / ik kan van mezelf vertellen in die tijd dat ik nog in eh, in een (...) waar was dat toch (...). Even hardop denken (...). In '65 gingen we naar Deventer, want/ toen onze / ik was dus nog in die cultuurtechnische dienst. In Den Haag had ik een karwei. Maar er verscheen een advertentie dat eh de Rijksdienst voor het Nationale Plan. Dat was in de oorlogsjaren opgericht, een voorloper van de Planologische dienst. En die planologische dienst ontwikkelde zich en die nam, stelde functies open voor vijf inspecties in het land. Rijksinspecteurs voor de ruimtelijke ordening. En daar heb / en een van de standplaatsen daarvan was Deventer. Maar, ik eh solliciteerde daarop, omdat we daar in het westen een beetje op uitgekeken waren.

I: #01:09:48-0# Ja?

B: #01:09:48-0# Ja, dat was elke dag met de tram van Voorschoten naar Den Haag en eh/ Nou ja, en die gemeenteraadswerken in Den Haag ,of in Voorschoten, dat was op zichzelf ook wel boeiend maar (onderbreking door schenken van koffie) ik moest op die post wel steeds oppassen dat mijn werk, mijn ambtelijke werk zich niet vermengde met mijn politieke werk.

I: #01:10:34-2# Je wordt geacht onafhankelijk te zijn, hè?

B: #01:10:33-8# Ik was van opvatting dat je dat goed moest scheiden. En als/ maar in Voorschoten was op het gebied van de landbouw niks bijzonders te doen, dus die scheiding, dat was goed bewaakt (...?...).

I: #01:10:47-9# Was u ook een beetje uitgekeken op uw baan?

B: #01:10:56-3# Nou, ik was / ik had dat dus negen jaar gedaan, geloof ik en eh, ja, het was een baan, maar toen kwam dus die ruimtelijke ordening. En dat leek me nog veel mooier, want dat / die baan die ik had die ging alleen maar over landbouwprojecten.

I: #01:11:13-1# En dit ging over de inrichting van heel Nederland?

B: #01:11:16-1# Ja, ja (Els zorgt weer voor koffie en water).

I: #01:11:23-3# Is daar de VINEX nota/

B: #01:11:23-4# Dat is ook een van de dingen!

I: #01:11:23-4# Een van de dingen ja...

B: #01:11:28-4# Maar dat was niet de end van eh / toen had ik er alweer twintig jaar gezeten en eh toen ontstond de Lubberste afslanking van de Rijksdiensten en daar werd ik dus eh / ik viel net boven de grens waarboven ze dus de mensen konden afstaan en de diensten waren gewoon aangeslagen voor hoeveel functie-eenheden ze moesten afstaan. Zo ging toen de bezuiniging.

I: #01:12:04-4# Ja, ja, ja.

B: #01:12:04-4# Ik weet niet hoe het tegenwoordig gaat omdat (...?...), maar ik viel net daarbinnen en toen ben ik dus inderdaad eh, ja, eh is me gezegd dat ik maar ontslag moest nemen en dan kon ik gebruik maken van die ontslagpro/

I: #01:12:23-6# Regeling

B: #01:12:23-6# Die regeling die er was en die was financieel niet eh, niet heel erg ongunstig. Maar de manier waarop die was natuurlijk buitengewoon vervelend, want ik had natuurlijk best binnen de dienst met mijn ervaring/

I: #01:12:39-0# Ja, ja

B: #01:12:39-0# Landelijke/

I: #01:12:39-7# Dat zijn van die tekentafelbesluiten, hè?

B: #01:12:43-7# Ja, ja. Nou, ja. Dus eh maar / ik wil niet te ver / maar ik wil nog wel gaan vertellen dat ik eh,.. toen ik dus in 1965 naar Deventer kwam, dat ik toen al / toen heb ik die politieke liefhebberij, noem ik het maar, die heb ik op een heel laag pitje gezet. Want dat zou natuurlijk toch tot vermenging van belangen geleid hebben. Maar ik, ik heb toen wel allerlei ontwikkelingen in het HV van dichtbij meegemaakt. Na twee jaar nadat we daar / twee, drie jaar nadat we daar zaten, kreeg ik eh, kwam Koenders een keer bij me, die was hier in Deventer, was ie eh, ja was ie voorzitter van de gemeenschap. En die kwam vragen of ik voorzitter wilde worden. Nachtje over geslapen, dat heb ik toen gedaan, en toen ben ik dus 10 jaar voorzitter van de gemeenschap Deventer geweest. Nou ja, met alles daarbij en daaraan.

I: #01:14:02-1# Ja.

B: #01:14:02-1# En een van de dingen daarbij, die van / die er meteen bij kwam, maar die inhoudelijk nog niet zo heel veel voorstelde, dat was het Humanistisch Vormingsonderwijs (HVO). En eh daar heb ik heel, daar heb ik veel tijd ingestoken om te proberen om de gemeente Deventer zover te krijgen dat ze ook een HVO-project hier hadden.

I: #01:14:26-3# Ja, ja, ja

B: #01:14:28-9# En eh, dat is eh / en de om / en er waren nog een paar omliggende gemeenten die dat, waar dat ook zou moeten. Toen is er dus een apart HVO-groepje uit de gemeenschap gevormd. En daar heb ik leiding aan mogen geven, maar eh dat is/ dat heeft heel veel tijd gekost. Praten met wethouders die / onderwijswethouders die dat voor het openbaar onderwijs moesten goedkeuren. En er waren een paar gemeenten die daar geen belangstelling. Gemeente Deventer had wel belangstelling, maar dat was het zo / daar was het van zo'n omvang dat eh/ en de kunst was of je het/ de bedoeling was dat alle openbare scholen die gelegenheid gaven. En dan moest er dus/ moest er dus geteld worden hoeveel ouders daar belangstelling voor hadden voor HVO. En als er dan/ dan moesten er geloof ik twaalf kinderen, moesten minimaal. En dan konden we een groep/ konden we een...

I: #01:15:43-6# 'n leerkracht.

B: #01:15:45-0# Een docent besteld worden. Maar docenten waren er ook nog maar in beperkte mate. Maar er waren dus diverse gemeentescholen...die waren...die hadden geen belangstelling.

I: #01:16:03-2# En dat had te maken met hun levensbeschouwelijke achtergrond? Waren dat christelijke scholen? Of...

B: #01:16:06-7# Nee, nee...

I: #01:16:06-7# Het waren allemaal openbare scholen..

B: #01:16:09-8# Nee, de HVO, dat werkt alleen op de openbare scholen.

I: #01:16:13-5# Ja, ja, ja

B: #01:16:13-5# Nee, de christelijke school / maar die christelijke scholen hadden hun eigen godsdienstonderwijs. En daar waren dus ook een paar mensen mee bezig en dat/ heb ik dus wel voor, aan meegedaan om te zorgen dat die twee groepen in elk geval met mekaar geen ruzie zouden maken. En dat is, dat is vrij goed gelukt moet ik zeggen.

I: #01:16:36-4# Ja

B: #01:16:38-6# Maar eh, dat wij dus ook in de openbare scholen een algehele meting van; zijn er voldoende kinderen, ik dacht dat er 12 kinderen moesten zijn per school. Dat eh, er waren er die geen belangstelling hadden en dat, daar slaag je dan in door het buiten de deur te houden. En je wist op een gegeven moment, dus die / dat waren/ dat was / dat speelde ook in de omliggende gemeenten een paar. Er waren een paar gemeenten waar het wel lekker liep. En dat was toen...

I: #01:17:16-8# Maar waarom waren die directies van die openbare scholen in de

omliggende gemeenten, die dus wel in aanmerking zouden komen voor HVO, niet gediend van HVO. Wat was de reden?

B: #01:17:30-1# Ja, dat, dat/

I: #01:17:31-8# Terwijl als de ouders het willen!

B: #01:17:37-1# Ja, maar dat was toen nog helemaal niet / de ouders waren toen ook nog niet zo dat ze dat actief op/

I: #01:17:43-1# Oké, dus.

B: #01:17:45-6# Nou, nee, dat was een extra, waar ze zich dan ook weer voor moesten inspannen.

I: #01:17:49-6# O, zo! Het was te veel werk?

B: #01:17:51-7# Ja! Els: maar je hebt wel eens keer razende ruzie gehad met die vent uit Bathmen, dacht ik, hè. Die stond, die was hoofd van een openbare school, maar ik denk dat die zelf "gristelijk" was.

I: #01:18:04-2# Ja, ja, ja

B: #01:18:06-0# Ja, ja, ja Els vervolgt: Die wilde dat niet. En die heeft dat ontzettend tegengehouden. En daar heb jij toen nou ik weet niet hoeveel ruzie mee gehad. De heer Veldhuis: En daar was, daar was ook in het toenmalige Diepenveen...Els: O, ja, dat is ook een verhaal apart... De heer Velthuis: dat is een heel verhaal apart, maar dat lag op het gebied van de ruimtelijke ordening. Eh, de gemeente Deventer had geen ruimte meer om gewone woningbouwprojecten die er moesten zijn

I: #01:18:42-1# Ja, ja, ja...

B: #01:18:42-1# Eh om die te plaats te maken en de gemeente Diepenveen hield dat tegen. En er was dus al jaren lang pogingen om dat eh / maar die pogingen die werden dus eh/

I: #01:18:50-7# Dus Deventer wilde gebied van Diepenveen hebben om huizen te kunnen bouwen.

B: #01:18:57-2# Ja. Toen ik dus inspecteur ruimtelijke ordening was, was de eerste of de tweede opdracht die ik meekreeg in standplaats Deventer, dat ik moest het probleem Deventer- Diepenveen, dat moest geregeld worden. Want Deventer had gewoon geen ruimte meer om woningen te bouwen. Terwijl er natuurlijk wel een hele woningbouwvraag was. En eh, nou dat/ er moest een *héél* bijzondere bestuurlijke constructie gekozen, dat het *rijk* het initiatief nam om de gemeente Diepenveen op te heffen en bij Deventer te voegen. En dat is een / nou eindeloze stukken ambtelijke discussies, waaraan ik (gelach) aan bijdraag. Dus op zichzelf was dat een boeiend onderdeel, maar ik was ook persoonlijk heel erg overtuigd, dat Deventer dat, dat, die

woningbouw in Deventer, die lag gewoon stil.

I: #01:20:03-8# Die stagneerde. Ja, ja, ja.

B: #01:20:05-2# Ja! Nou en toen is het dus uiteindelijk toch geweest dat dat wetsontwerp voor de samenvoeging van Deventer en Diepenveen in de politiek, in de Kamer kwam. En de Tweede Kamer, daar waren twee dagen discussies, en die woonde ik dan bij en moest dan de minister van teksten voorzien, en dat vond ik hartstikke leuk, maar/

I: #01:20:32-7# En u kende de weg in Den Haag, hè?

B: #01:20:37-2# Ja, daar werd ook gebruik van gemaakt. En dat ik van oorsprong Deventenaar was, ik geloof niet dat dat ooit een rol gespeeld heeft, maar goed dat zij zo. Maar de Tweede Kamer die nam dus wel met geweldig grote meerderheid van stemmen aan. Maar toen moest het naar de Eerste Kamer en verdomd, toen gebeurde het dat de Eerste Kamer/ Daar was de gemeente Diepenveen eh heeft daar ook eindeloze pogingen gedaan om dat,, om die Eerste Kamer te beïnvloeden om

I: #01:21:13-3# Tegen te stemmen, ja

B: #01:21:13-2# Tegen, en dat lukte. En, is de/ In de eerste Kamer is daarna geloof ik nooit meer gebeurd/ Dat verschil tussen Eerste en Tweede Kamer dat gebeurde wel eens, maar dat waren altijd hele bijzondere onderwerpen. Maar waarvan een gemeentegrenswijziging is bij mijn weten nooit sprake geweest dat er verschil was tussen Eerste en Tweede Kamer.

I: #01:21:40-2# Actieve lobby vanuit Diepenveen. Maar welke partijen werden bestookt om tegen te stemmen?

B: #01:21:44-7# Nou, allemaal!

I: #01:21:47-5# Allemaal?

B: #01:21:47-5# Ja, ja. En de Eerste Kamer was inderdaad/ Er waren wat voorstemmers om die samenvoeging te laten samengaan, uit verschillende partijen. Maar de partijen/ diezelfde partijen, maar andere leden die waren er tegen en die hadden een meerderheid. En dus toen bleef Diepenveen, bleef...

I: #01:22:15-0# Een aparte gemeente

B: #01:22:15-0# Een aparte gemeente en bleef doorgaan met het belemmeren van de woningbouw en er moest dus toen een oplossing *ad hoc* bedacht worden dat Deventer toch wat woningbouw kreeg. En toen is er een stuk van de gemeente Diepenveen is eh bij, hoe noemen ze dat nou, een nieuw stuk wetgeving, is er naar Deventer overgebracht. Dat was het stuk Colmschate en dat was bij de voorbereiding van de hele samenvoeging, was het duidelijk dat daar op den duur ook wat moest

komen, maar het was het *moeilijkste* stuk. Vanwege daar de spoorlijn en het kanaal en de wegenstructuur. Dus, bij de algehele samenvoeging was het gebied tussen dorp Diepenveen en dorp Schalkhaar, daar was een terrein waar Deventer zou kunnen gaan uitbreiden. En er lagen ook al plantekeningen lagen al klaar om dat te doen. Afijn, die konden in de kast gaan. En de gemeente Diepenveen die had dan de bereidheid om een stukje van (...?...) maar dan dat moeilijkste stuk, weg te geven. En daar is dus Deventer jarenlang bezig geweest om dat op te bouwen. En dat is nu een beetje in het eindstadium, en dat andere stuk, dat veel mooier en makkelijker was, daar beginnen ze nou ook. Dat is dertig jaar later.

I: #01:23:55-3# Ja, ja, dus ze zijn wel door de knieën gegaan.

B: #01:23:58-0# Ja.

I: #01:23:58-0# Uiteindelijk, ja, ja. Boeiend, boeiend verhaal. Even kijken mmm (...) Lidmaatschap! Nou u bent actief geweest in Deventer, sinds u weer bent teruggekeerd uit Den Haag, bent u..

B: #01:24:17-2# Ja, ja ik ben van..

I: #01:24:18-2# Voorzitter van

B: #01:24:26-0# 1970 tot 1980 ben ik voorzitter geweest en daar hebben we leuke dingen gedaan.

I: #01:24:33-3# Ook huiskamerbijeenkomsten en dat soort dingen?

B: #01:24:39-3# Ja. En een vaste plek voor bijeenkomsten voor de zondagochtendbijeenkomsten, hadden we altijd.

I: #01:24:47-2# Ook in de jaren zeventig en jaren tachtig?

B: #01:24:51-2# Nou het is, na '80 werd dat anders.

I: #01:24:52-7# Ja, ja. Maar in de jaren zeventig waren dat toch zondagochtendbijeenkomsten? Wat gebeurde daar?

B: #01:25:06-0# Nou, ja, sprekers. En we hadden / toen was het, kreeg je uit Utrecht kreeg je lijsten van sprekers die beschikbaar waren. En dat werd in het bestuur werd dat uitgezocht wie we zouden vragen.

I: #01:25:17-4# Kunt u nog namen herinneren?

B: #01:25:21-8# (...?...) Nee, durf ik niet te zeggen, want eh

I: #01:25:24-0# Glastra van Loon bijvoorbeeld, of..

B: #01:25:25-4# Ja, ja. We hebben dan ook een paar keer een, en dat/ Of dat in mijn

voorzitterschap of daarna geweest is, maar toen was, bestond/ Ik geloof daarna. Toen bestond het HV zoveel jaar en de gemeenschap Deventer had bedacht dat we, we zouden er een aparte bijeenkomst voor organiseren. En dan (...) zouden we een beetje reclame voor het hele Verbond maken. En dat is toen een vrij groot succes geworden en toen benoemde Glastra van Loon / toen hadden twee sprekers: Glastra van Loon en een vrouw van de Partij van de Arbeid, die een godsdienstige achtergrond had. Nou ben ik dan die naam even kwijt.

I: #01:26:31-4# Een vrouw van de PvdA. Vorrink?

B: #01:26:38-7# Nee, nee.

I: #01:26:40-3# Was ze kamerlid, of

B: #01:26:43-2# Nee, ze was ook voorzitter van de PvdA. geweest. Maar ik kan dat allemaal opzoeken.

I: #01:26:55-3# Ja, maar ik kijk wel wat ik doe. Daar komen we wel achter (het was len van den Heuvel die van 1974 tot 1979 voorzitter was).

B: #01:26:58-5# Maar het was een hele grote bijeenkomst. En daar was dus Glastra van Loon was de ene en dan de (geklop op de tafel) die PvdA mevrouw die, en daar ontstond in die bijeenkomst zonder dat we / We hadden wat stellingen, hadden we op papier. Die waren ook aan de bezoekers uitgereikt, geloof ik, maar het ging dus over/ Die twee discussieerden over of je in het Openbaar Onderwijs, onderwijs over godsdienst en niet godsdienst, het humanisme en hoe zich dat tot mekaar moest verhouden. Dat was een heel boeiende / nou het was een heel geslaagde / we hebben ook veel na publiciteit over gehad.

I: #01:27:52-7# Heeft dat ook leden opgeleverd voor het HV, denkt u?

B: #01:27:57-4# Ja, dat denk ik wel. Dat weet ik natuurlijk niet helemaal zeker. Dat was een van de dingen. En, nou ja, en dus dat HVO groepje, dat heeft al die jaren van mijn voorzitterschap en ook daarna nog gefunctioneerd.

I: #01:28:19-4# Dat is ook een succes geworden! Die HVO is goed gesetteld in de gemeente Deventer?

B: #01:28:21-1# Ja, en tegenwoordig, dat is tegenwoordig dus heel anders, dat is nou ook / er is nou ook een (...) landelijke regeling voor betaling en in die tijd dat ik in het HVO zat, moesten de gemeenten, die moesten zelf de financiën regelen. De ene gemeente deed dit en de andere dat. De bedragen waren verschillend, maar wij hadden dus afgesproken dat in het groepje dat we de docenten een en hetzelfde bedrag uitkeerden. En dat moest natuurlijk niet aan die gemeenten bekend worden. Dus dat bestuurlijke / ik heb, dat zal ik in alle eerlijkheid maar zeggen, ik ben niet iemand die in het humanisme veel heb bijgedragen aan discussies over het humanisme als eh...

I: #01:29:29-7# Levensovertuiging.

B: #01:29:29-6# Levensovertuiging. Ik lees het wel allemaal, zelf erop /

I: #01:29:35-2# Nou ja, je hebt mensen die inderdaad veel praktischer zijn ingesteld en dus het humanisme, zal ik zeggen, in de praktijk brengen dan dat ze daar over filosoferen of reflecteren. Dat is gewoon zo.

B: #01:29:44-2# Ja, ik hoor bij die eerste groep. Maar ik heb wel een paar keer meegedaan aan het vinden van mensen die daar wel wat meer/ En het geluk gehad dat die er waren en dat die ook binnen ons groepje, of binnen de afdeling ook optraden. En dat is, tegenwoordig is dat/... Op het ogenblik is het in Deventer een bloeiende club en een hele goeie voorzitter die en organisatorisch ook en inhoudelijk actief is. We hebben een hele goeie inhoudelijk actieve voorzitter gehad, maar die is helaas vrij plotseling overleden. Dat was/ Je had Burger, die naam zul je misschien wel tegengekomen zijn. En, ja, die man heeft ook bijgedragen bij het tot stand brengen van het monument voor (...), hoe heet het, Johannes van Vloten. Dat is uit de zestiger jaren van de 19e eeuw. Was die, die man was hier eerst leraar/.

I: #01:31:25-2# Ja, ik ken de naam.

B: #01:31:25-2# Professor aan het atheneum hier en die Gerard Burger die had een studie van die man gemaakt en die kwam op een gegeven moment met het idee, toen was het Verbond ook weer zoveel jaar, dat dan de gemeente, de gemeenschap Deventer, die zou een *monument* aan die van Vloten wijden. En die had hier dus gewerkt, was hier met ruzie de stad uitgejaagd, in 1870, geloof ik. En dat was toch een heel belangrijke man geweest. Nou, daar moest dus een groepje dat monument tot stand brengen. (...?...) Laat ik zeggen, een klein groepje uit ons midden is dat, heeft dat eenmaal/ hebben een prijsvraag uitgeschreven onder kunstenaars om een idee te geven. En toen hadden we op het laatst drie kunstenaars die ideeën hadden gegeven waar een keuze uitgemaakt moest worden. En dat was nog heel spannend en ook heel netjes gespeeld. Ze wisten van elkaar niet hoe dat/. Ieder had zijn eigen keus natuurlijk van die modellen. Maar toen werd het geopenbaard. Hadden we een vergadering toen bij ons thuis, in het andere huis nog, en iedereen deed zijn briefje open en alle vijf hadden we dezelfde. En dat monument is toen gemaakt. Dat is hier ook gedaan. En dat is ook tot stand gekomen en toen ook geopend met een symposium, met sprekers. Hier in het sociëteitsgebouw hier in Deventer. Daar is het geopend. Het sociëteitsgebouw dat ligt naast het stadhuis. Dus dat was echt in het centrum van de stad. Daar hadden we dus sprekers uitgenodigd. Ja, hadden we twee mensen uitgenodigd. Een afstammeling van die van Vloten zelf. Dat was een van de, ja, nou, drie of vier kinderen/ Dochters van hem die zijn met bekende Nederlanders getrouwd en een van die afstammelingen van die dochters die zou dus meehelpen om het monument te onthullen. En de ander dat was meneer Tjeenk Willink. De meneer die/.

I: #01:34:21-4# Ja, prominent in het nieuws.

B: #01:34:25-2# Ja, maar meneer Tjeenk Willink, en dat staat nou niet in de krant,

die heeft een Deventer verleden. Hij is hier niet geboren, maar hij is hier opgegroeid. Hij is hier naar het gymnasium geweest en toen is ie / zijn vader die was ambtenaar van de waterleiding hier in de stad, geloof ik. Maar dat hij nou weer optreedt / en die heeft toen dus ook een toespraakje gehouden en dat was, dat kon hij goed. Maar samen met die mevrouw die dan een afstammeling was van Van Vloten en Tjeenk Willink. Een grote pu / en een grote hoeveelheid publiek en daarna werd dus dat symposium in het sociëteitsgebouw. Maar het staat dus op de hoek van het sociëteitsgebouw en de Grote kerk.

I: #01:35:15-5# Bent u nog steeds actief...of actief; bezoekt u nog bijeenkomsten van het HV?

B: #01:35:22-3# Ja, dat doe ik nog zo goed mogelijk, maar het ongemak dat breidt zich uit. Maar tot vorig, zeg tot vorig jaar, sloeg ik eigenlijk geen bijeenkomst over. Maar ze hebben nu een andere formule. Ze hebben een humanistisch café, noemen ze dat. Dat is eens in de maand op een vaste zondag, de derde geloof ik, en dan op de zondagmiddag. En dat eh, nou dat /.

I: #01:35:54-5# En werden er ook sprekers uitgenodigd neem ik aan?

B: #01:35:58-1# Ja, een heel programma. Elke maand is er een. Er zijn er zeker acht, negen sprekers per / en dan komt er een gezamenlijk / en dan is er een afsluiting van het seizoen. En we hebben net afgelopen zondag de afsluiting van het seizoen. Maar zoals ik zei, dat ik niet meer goed kan / vroeger hadden we een vaste vergaderplek in de vrijmetselaarsloge, in de binnenstad, hier vlakbij. Een zijstraat van de Brink. En nou ja dat, hier vandaan liepen we dat. Ik kan dat niet meer. Maar als het even kan en als ik het even interessant genoeg vind, dan ga ik samen met mijn vrouw. Dan nemen we een taxi. Want we hebben allebei, vanwege ongemakken, maar ik echt vanwege medische onmogelijkheid om de auto netjes te bedienen. Maar die hebben we vorig jaar aan de kant gedaan. Maar ja, dan reken je uit wat die auto kost en als je dat allemaal niet meer hebt dan kun je..

I: #01:37:22-8# dat aan een taxi besteden

B: #01:37:23-4# Ja, ja. Dus we gaan nu met de taxi naar de / maar dus de afgelopen zondag, toen hebben we dus een/. Was ook aangeboden. Mensen die vervoerd (..?..) konden zich laten ophalen. En daar hebben we gebruik van gemaakt.

I: #01:37:41-2# U vertelde dat u een zoon hebt. Hebt u nog meer kinderen gekregen?

B: #01:37:51-5# We hebben drie kinderen. Eentje in Goes en de andere twee in Voorschoten. En de tweede was ook een zoon en de derde was een meisje. En een zoon, de oudste zoon, de dochter die woont in Nederland maar alle twee ver weg. De zoon in Haarlem en de dochter in Stadskanaal. En de zoon die dus, de tweede, het tweede kind, dat is onze zoon in, die woont in Brazilië.

I: #01:38:28-3# Ook niet naast de deur

B: #01:38:30-4# Niet naast de deur en dat is de enige van de drie die voor kleinkinderen heeft gezorgd. Maar die kleinkinderen zijn / die heeft ook / die is ook een paar keer getrouwd geweest. Een keer met een Oostenrijks meisje, maar dat ging al gauw mis en toen heeft hij vervolgens allerlei vriendinnen gehad. Maar op een gegeven moment kwam hij dan met een Braziliaans meisje aanzetten, die een stuk jonger was als hij. En daar heeft hij twee dochters gekregen, maar daarna is het huwelijk totaal/. En die heeft ook / die oudste dochter van hem, die is in Amsterdam geboren. Dus die hebben we ook in Am..., die hebben we ook / een deel ervan natuurlijk heeft ze in Amsterdam...

I: #01:39:23-5# Wat doet hij daar in Brazilië? Is hij ontwikkelingswerker?

B: #01:39:27-7# Nee, hij heeft nou/.

I: #01:39:27-3# Planter?

B: #01:39:27-2# Uiteindelijk heeft hij, en dat is nou denk ik een jaar of tien, vijftien, heeft hij dat. Daar heeft hij een pousada, dat is een bed en breakfast.

I: #01:39:45-5# Op z'n Braziliaans.

B: #01:39:45-5# Ja, maar dan op z'n Braziliaans. Maar van een kleine omvang, maar daar is hij dan heel druk mee. En dat / daar heeft hij dus ook een jong zoontje gekregen, bij een derde/. Els: Ja, dat was een avonturier. Meneer Veldhuis: dus die heeft zijn leven / dat, die pousada, dat heeft hij nog maar een jaar of vijftien, dat hij dat/

I: #01:40:15-2# Een onrustige geest? Een onrustige man?

B: #01:40:18-8# Ja, ja. Nou, onrustig. Els: nou, die jongen was veel /...Meneer Veldhuis vult aan: avontuurlijk! Els: Ja, dat was het. En hij was veel te pienter. De scholen hier waren niet geschikt voor hem. (gelach van meneer Veldhuis) Els: Ja!

I: #01:40:30-2# Ja, dat kan!

B: #01:40:35-0# Maar het trieste van die situatie is dat die / hij heeft dus nou een kleine pousada in een / Els: een hotelletje. Meneer Veldhuis: ja, hotelletje maar in een uitgegroeid vissersdorp aan de noordkust van Brazilië. En dat dorp dat kijkt op de oceaan uit, maar dat is duinen, zo hoog, en waar hij dan woont dan kijk je als je dan op de verdieping staat van dat huis, van dat huisje, dan kijk je zo de oceaan op naar het noorden. Maar het punt is dat die twee meisjes die / de oudste is in Amsterdam geboren, de tweede in / maar die is ook toch nog een paar jaar in Amsterdam samen geweest. En in die tijd spraken ze met elkaar / zijn ze ook naar school geweest in Amsterdam. Spraken ze Nederlands ook met mekaar, die twee meisjes. En, maar sedert hij nou definitief in Brazilië is heeft hij tegen ons gezegd / Els: "Ik kom nooit meer terug". Meneer Veldhuis vervolgt: nooit meer terug! En dat meisje, of dat vrouwtje wat hij dan nu heeft dat is een relatie /. Els: nou dat is ook niet

bijzonder (...?...). Meneer Veldhuis vervolgt: niet helemaal optimaal. Els: op zijn Braziliaans. Meneer Veldhuis vervolgt: maar die spreekt alleen maar Portugees en die meisjes die spreken ook alléén maar Portugees. Dus wij kunnen eigenlijk niet meer met ze communiceren. En dan heb jij (gericht aan Els) een hoop werk besteed / Els: Ja, ik heb een beetje Portugees geleerd en ik kan mailen met die meisjes en hebben wij /.

I: #01:42:15-3# Dus er is wel contact, dus!

B: #01:42:17-3# Els: Ja, zeker. We hebben hele goeie contacten. Meer met ons als met die stiefmoeder. Meneer Veldhuis: die meisjes die zijn dus / Els: die zijn zeer pienter en die studeren allebei op de universiteit. Rio de Janeiro, nou dat schijnt je-van-het te zijn, als je het geloven moet. Ik weet het niet. Meneer Veldhuis: het gekke is, die meisjes interesseren zich voor bouwkundige en technische/. Els: ja, het zijn zeer technische meiden. Het is jammer dat ze niet hier zijn. Meneer Veldhuis: ik denk, ik denk dat ze/.

I: #01:42:55-3# De appel valt niet ver van de boom, eigenlijk, hè?

B: #01:42:57-2# Els: Nee, daarom. Dat hebben ze gewoon van hun vader. Maar die had geen zin in studeren. Maar hij kon het wel. Meneer Veldhuis hij heeft wel eens tegen ons gezegd / Els: "had ik het ook maar gedaan". Meneer Veldhuis herhaalt: "had ik het ook maar gedaan". Maar goed; maar die meisjes die eh, daar communiceren we mee in het Portugees, met de mail. En dat doe jij allemaal. Els: Ja, dat doe ik allemaal. Meneer Veldhuis vervolgt: En dan reageren ze ook. Maar twee, drie maanden geleden kregen we ineens van de *jongste* van de twee, en die was net verplaatst naar een opleidingsinstituut in Rio de Janeiro. Tweeduizend kilometer van waar ze woonde. En ineens een mail in het Engels. Nou en / Ik heb meteen. Els: ja, maar nou kan hij ook wat!

I: #01:43:49-3# Ja, ik begrijp het!

B: #01:43:51-9# Meneer Veldhuis: een stukje Engels, dat kan ik ook. En dan tikt Els het mooi uit.

I: #01:43:55-5# Maar even terug naar, want dat was eigenlijk de aanleiding van de vraag: hebt u iets van een humanistische opvoeding gepraktiseerd ten opzichte van uw kinderen?

B: #01:44:05-2# Els: aan de kinderen?

I: #01:44:07-8# Ja, uw eigen kinderen!

B: #01:44:07-8# Els: nou ik weet niet of dat nou echt humanistisch was, maar eh.

I: #01:44:13-0# Geïnspireerd op het humanisme? Wat hebt u uw kinderen...

B: #01:44:18-8# Nee, nee maar we moeten / Els: Neeee...Meneer Veldhuis: het

humanisme. Maar we hebben ze wel, ik tenminste, we hebben ze veel vrij gelaten om op te groeien zoals ze dat wilden. En zo lang het niet uit de bocht vloog, en dat is eigenlijk nooit gebeurd, dan eh / Els: nee, nee, gekke dingen hebben ze nooit gedaan, maar wel zo avontuurlijk dat ze bijna dood was, dat er eentje bijna het loodje gelegd heeft. Evert die heeft, de tweede, die heeft wel wat dingen gedaan waarvan we achteraf zeiden; als we erbij waren geweest dan hadden we wat kunnen / terwijl de oudste en de dochter, die hadden dat niet nodig. Die waren zelfstandig genoeg / Els: ik denk dat wij ze meer historisch, meer met het gewone leven en wat er allemaal gebeurt op de wereld /. Meneer Veldhuis: Ja, ja, dat, daar hadden we het over/.

I: #01:45:15-3# Ja, politiek bewust maken.

B: #01:45:16-4# Ja, maar dat we ze geprobeerd hebben of eh ja, bewust kennis laten maken met het humanisme, nee /.

I: #01:45:29-0# Nee, nee, maar ik kan me voorstellen dat er bepaalde humanistische waarden zijn die, waarvan/

B: #01:45:30-9# Die spreken vanzelf.

I: #01:45:32-1# Ja, ja, ja

B: #01:45:33-9# Tenminste/

I: #01:45:35-4# waarvan u het belangrijk vindt dat die doorgegeven worden.

B: #01:45:35-1# Els: dat kun je doen of je kunt het niet doen.

I: #01:45:40-1# Ja, ja

B: #01:45:40-5# Els: nee, nou / Meneer Veldhuis: nee, maar die vraag had ik ook verwacht. Els: we zijn heel happy met het drietal. We hebben wel het een en ander gelezen en dat doen we nog steeds, want dat gaat nooit over, zoiets. Meneer Veldhuis vervolgt: nee, en de oudste zoon die heeft een artistiek element. Die heeft veel met muziek gedaan. Ook muziek maken en ook / singer-songwriter noemde / heeft ie een tijd zichzelf genoemd. En hij heeft ook bandjes gehad. En dus ook de organisatie van/ En, en de organisatie met een bepaald horecabedrijf waar hij dan programmamaker was en zulke dingen. Maar de laatste/ En hij heeft ook een keer meegewerkt, samen met een vriend van hem om een filmscenario-teksten uit te schrijven en te bedenken. En die film is landelijk ook een beetje bekend geweest. Vraagt aan Els: "hoe heette de film?" Vult zelf in: "van God los"? Zegt je dat wat?

I: #01:46:53-8# Nou, eh het is een bekend begrip: "van God los". Van de VPRO?

B: #01:47:02-7# Ja, nee, maar het was eh gewoon /

I: #01:47:01-6# Een speel, een film, een speelfilm.

B: #01:47:04-5# Ja, een speelfilm.

I: #01:47:06-0# Ja, ja.

B: #01:47:07-5# En, eh / Els: nee, dat zijn twee films met diezelfde titel. Meneer Velhuis: o, ja, ja. Els: (onverstaanbaar) waar Maarten aan mee heeft gewerkt dat is allang fini, daar wordt niet meer over gepraat. Ik geloof dat het een andere film is want dat hoor ik dan ook wel eens en dan denk ik: hé! (...?...) Meneer Veldhuis: Het was van die knaap die eh in Venlo /

I: #01:47:35-7# Oh! Dat is die film / over, uit het criminele milieu?

B: #01:47:39-9# Ja

I: #01:47:41-5# Oh, die film, ja.

B: #01:47:44-1# Die film, die had/

I: #01:47:43-8# Met Tycho, Tycho...die speelt daar de hoofdrol in, Tycho nog iets. (bedoeld wordt Tygo Gernandt)

B: #01:47:49-9# Els: O, ja. het was allemaal niet zo fraai. Meneer Veldhuis: nee maar, dat /

I: #01:47:52-0# Nee, de bende van Venlo /

B: #01:47:53-2# Had een beetje succes gehad, maar / dus hij / maar hij heeft er wel van overgehouden dat hij die hele filmwereld / daar weet hij een beetje van, hoe dat is / Els: dat ligt op het moment ook op z'n gat. Er is geen/

I: #01:48:05-7# Geen geld?

B: #01:48:08-1# Maar hij heeft er ook van overgehouden dat hij bij de firma Kluitman in Alkmaar/ Els: Ja, ja. Meneer Veldhuis: die hebben, die hebben / een heel groot instituut. Els: uitgever.

I: #01:48:20-2# Ja, kinderboeken hè!

B: #01:48:21-0# Kinderboeken. De kinderboeken van de Kameleon /

I: #01:48:24-5# Och, ja, ja

B: #01:48:26-6# Die heeft, hebben / Els: die heeft hij overgenomen. Daar heeft hij er vier van uitgegeven. Meneer Veldhuis; een soort contract gekregen ...?...))

I: #01:48:36-5# Hoort bij het erfgoed van Nederland, hè.

B: #01:48:38-0# Ja, precies. Maar het punt is; dat zijn allemaal artistieke baantjes waar je veel tijd aan moet besteden, en dat doet hij, want hij vindt het leuk om te doen. Maar ja, daarvan leven kun je niet.

I: #01:48:49-9# (Gelach) Nee, oud papier liefde werk.

B: #01:48:54-0# Maar nou is hij wat dat betreft, is het een voorbeeldige zoon, want hij eh, hij aanvaardt dat hij / Els: hij heeft er ook niks om gegeven. Hij gaf niks om geld. Meneer Veldhuis: Nou en onze dochter die heeft / Els: de kunstacademie gedaan. Meneer Veldhuis: de kunstacademie, Minerva, in Groningen.

I: #01:49:14-0# Ja, bekend, ja, ja.

B: #01:49:16-5# en eh die heeft daar aan overgehouden dat ze dus graag, nou ja, keramiek, afbeeldingen/

I: #01:49:25-0# Ik zie daar wat staan.

B: #01:49:25-0# Els: het staat overal in het huis.

I: #01:49:25-9# Ja, ik zie van alles staan, ja, ja.

B: #01:49:31-6# Maar, maar daarvoor daar kun je (onverstaanbaar) Els: als je binnenkomt in de tuin.

I: #01:49:32-7# Ja, ik zag ze, ja.

B: #01:49:33-5# Ja, ja. (overstaanbaar) Zo nu en dan, dan kopen we wat van haar. Maar dat is ook natuurlijk geen vetpot. Els: Nee, daar wordt je ook niet vet van, is geen vetpot. Meneer Veldhuis: maar zij is daar wel, ja zij is daar wel heel eh, ook een/

I: #01:49:48-3# Zij heeft een niveau bereikt

B: #01:49:50-7# Zij (...?...?) zij is daar heel erg bevlogen / Els: zij heeft ook wel prijzen gewonnen. Meneer Veldhuis: Ja. En ze heeft een partner, en dat gaat, die is wel een stukje ouder. Els: en die doet het ook prima. Ik moet dadelijk geprikt worden.

I: #01:50:03-2# Ja.

B: #01:50:03-2# O, ja. Maar ik weet niet hoe lang/

I: #01:50:03-7# Nou ja, het is, we zijn volgens mij klaar. Eh, we hebben het gehad over de humanistische opvoeding. Nou, niet expliciet maar impliciet, zeg ik maar.

B: #01:50:10-8# Impliciet, ja, zo mag je het noemen, ja.

I: #01:50:13-1# Ja, ja, ja. Eh, nou dan is altijd de slotvraag; denkt u dat u alles

gezegd hebt wat rond dit thema gezegd had kunnen en moeten worden?

B: #01:50:24-0# Els (gelach): ben je helemaal eerlijk geweest. Ja dat dacht ik wel.

I: #01:50:29-2# Jawel.

B: #01:50:29-2# Els; ik heb het niet allemaal echt gehoord, want je praatte zo verschrikkelijk zacht. Meneer Veldhuis: ik zeg nog even; we zijn dus ook in eh, toen we in Voorschoten woonden in *Leiden* bij het HV betrokken. Ging ik regelmatig heen. Maar daar heb ik ook een paar jaar ook in het bestuur gezeten. En dan was mijn taak om Voorschoten, dat hing er een beetje bij, bij Leiden, om toch dus dat in Voorschoten ook zo nu en dan bijeenkomsten hadden.

I: #01:50:57-1# Ja. En is dat gelukt ook?

B: #01:50:57-3# Nou ja, dat eh/ Els: nou, we hebben toen eens een keer een jongetje, die kwam dan in het week-end. Nou, dat waren echt losgeslagen

I: #01:51:07-1# Kinderen

B: #01:51:07-1# Els vervolgt: kinderen. Daar was wat mee. En die hebben we toen wel/ Maar dat was geen succes. Hij deed geen bek open. Er viel niet mee te praten. Meneer Veldhuis: Maar dat was mijn stiel ook niet. Dat soort dingen, dat eh.

I: #01:51:22-5# Als pleeggezin fungeren?

B: #01:51:24-9# Ja, zoiets, ja. Els: nou, ja, echt alleen een dag, hè.

I: #01:51:30-2# Ja, ja

B: #01:51:30-2# Ja, ja. Die moest dan komen. Els: dat past natuurlijk ook niet. Meneer Veldhuis: Nee, maar dat, dat, daar was dan ook weer een organisatietje achter en daar/ Dat soort dingen, daar deed ik dan aan mee.

I: #01:51:42-1# Maar het werd geëntameerd vanuit die humanistische vereniging?

B: #01:51:45-4# Ja!

I: #01:51:45-4# Dit soort activiteiten.

B: #01:51:47-2# Ja, ja.

I: #01:51:47-2# Oké! Nou. Eh, Dan zet ik hem uit. Dank u wel meneer Veldhuizen en u ook mevrouw Veldhuizen, voor uw/

B: #01:51:55-2# Els: VeldHUIS!

I: #01:51:56-2# Veldhuis, sorry!

B: #01:51:57-1# Gewoon, één huis.

I: #01:51:58-2# Ja, ja, één huis is genoeg!